

BOSNA I HERCEGOVINA
MINISTARSTVO VANJSKE TRGOVINE
I EKONOMSKIH ODNOSA

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
МИНИСТАРСТВО СПОЉНЕ ТРГОВИНЕ
И ЕКОНОМСКИХ ОДНОСА

BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FOREIGN TRADE AND ECONOMIC RELATIONS

**Analiza
vanjskotrgovinske
razmjene
Bosne i Hercegovine**

**I-IX
2018**

Sarajevo, novembar 2018. godine

SADRŽAJ

UVODNE NAPOMENE	3
1. ROBNA RAZMJENA BOSNE I HERCEGOVINE	4
2. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO ROBAMA	5
2.1 ROBNA RAZMJENA POLJOPRIVREDNIH I INDUSTRIJSKIH PROIZVODA	10
3. ROBNA RAZMJENA SA NAJZNAČAJNIJIM PARTNERIMA	11
4. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO REGIONIMA	14
5. ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EVROPSKE UNIJE.....	15
5.1 ROBNA RAZMJENA SA EU PO TB	16
5.2 ROBNA RAZMJENA SA HRVATSKOM.....	18
6. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA CEFTA-E	20
6.1 ROBNA RAZMJENA PO ZEMLJAMA – POTPISNICAMA CEFTA-E	21
6.2 ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA CEFTA-E PO TARIFNIM BROJEVIMA (TB).....	23
6.3 ROBNA RAZMJENA SA SRBIJOM	25
7. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA EFTA-E	27
7.1 ROBNA RAZMJENA PO ZEMLJAMA – POTPISNICAMA EFTA-E	27
7.2 ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EFTA-E PO TARIFNIM BROJEVIMA (TB).....	29
8. ROBNA RAZMJENA BIH SA TURSKOM.....	31
9. ROBNA RAZMJENA BIH U SEKTORU POLJOPRIVREDE.....	34
STATISTIČKI DODATAK.....	37
PRILOG 1.....	38
PRILOG 2.....	39
PRILOG 3.....	40

UVODNE NAPOMENE

U ovom dokumentu su prezentovane detaljne informacije o robnoj razmjeni BiH za period I-IX 2018. godinu.

- Ukupna robna razmjena Bosne i Hercegovine u periodu I-IX 2018. godine iznosila je 23,10 milijardi KM. Vrijednost izvezene robe bila je 8,81 milijardu KM, a vrijednost uvezene robe iznosila je 14,29 milijardi KM, te je zabilježen vanjskotrgovinski deficit od 5,48 milijardi KM. Trgovinski deficit bilježi rast od 4% u odnosu na isti period prethodne godine.*
- Glavne karakteristike vanjskotrgovinske robne razmjene u periodu I-IX 2018. godine bile su povećanje ukupne vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine (7,6%), rast izvoza (8,8%), rasta uvoza (6,9%), te rast stope pokrivenosti uvoza izvozom za 1%.*
- Evropska unija je i dalje naš glavni vanjskotrgovinski partner, tako da u ukupnom obimu robne razmjene EU učestvuje sa 65,2%, zatim zemlje potpisnice Sporazuma „CEFTA-e 2006“ učestvuju sa 13,6%, dok ostale zemlje učestvuju sa 21,3%.*
- Izvoz u EU ostvaruje učešće sa 73,5% u ukupnom bh izvozu, a uvoz iz zemalja EU učestvuje sa 60% u ukupnom bh uvozu. U periodu I-IX 2018. godine u odnosu na isti period prethodne godine zabilježen je rast ukupne robne razmjene sa EU (7,9%), rast izvoza u EU (11,3%), rast uvoza iz EU (5,4%), zatim rast stope pokrivenosti uvoza izvozom sa EU (4%), dok je kod trgovinskog deficita zabilježen pad (9,3%).*
- Izvoz u zemlje CEFTA-e učestvuje sa 16% u ukupnom bh izvozu, a uvoz iz zemalja CEFTA-e učestvuje sa 12% u ukupnom bh uvozu. U periodu I-IX 2018. godine u odnosu na isti period prethodne godine zabilježen je rast ukupne robne razmjene sa CEFTA-om (4,4%), rast izvoza u CEFTA-u (8%), rast uvoza iz CEFTA-e (1,6%), zatim rast stope pokrivenosti uvoza izvozom sa CEFTA-om (4,9%), dok je kod trgovinskog deficita zabilježen pad (20%).*
- Izvoz u ostale zemlje (zemlje koje ne pripadaju grupacijama EU i CEFTA-e) ostvaruje učešće od 10,5% u ukupnom bh izvozu, dok uvoz iz ostalih zemalja u ukupnom bh uvozu učestvuje sa 27,9%.*
- Od glavnih trgovinskih partnera, najveću pokrivenost uvoza izvozom imamo sa: Austrijom od 151,06%, Slovenijom 112,89%, Hrvatskom 79,03%, Njemačkom 76,84%, Italijom 62,97%, Mađarskom 60,10%, Srbijom 58,76%, te sa Turskom 39,35%. Pored ovih zemalja, značajni trgovinski partneri BiH su SAD, Rusija i Kina, međutim pokrivenost uvoza izvozom sa tim zemlja je mala, pa tako sa SAD-om je 10,64%, Rusijom 9,54%, te sa Kinom 2,92%.*
- Bosna i Hercegovina je u periodu I-IX 2018. godine najviše izvozila u: Njemačku (1,30 milijardi KM), Hrvatsku (1,09 milijardi KM), Italiju (1,00 milijardu KM), Srbiju (899,59 miliona KM), Sloveniju (778,47 miliona KM), Austriju (756,32 miliona KM), Crnu Goru (293,68 miliona KM), te Tursku (251,73 miliona KM).*
- U posmatranom periodu, Bosna i Hercegovina je najviše uvozila iz: Njemačke (1,70 milijardi KM), Italije (1,59 milijardi KM), Srbije (1,53 milijarde KM), Hrvatske (1,38 milijardi KM), Kine (991,29 miliona KM), Rusije (770,85 miliona KM), Slovenije (689,59 miliona KM), te Turske (639,64 miliona KM).*

1. ROBNA RAZMJENA BOSNE I HERCEGOVINE

Tabela 1. Uporedni pregled robne razmjene BiH

Mil.KM

OPIS	I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018	Prosjek	Index 2018/2017
IZVOZ	6.418,84	6.692,17	6.863,28	8.097,24	8.808,79	7.376,06	108,79
UVOZ	11.905,00	11.808,95	11.811,90	13.362,46	14.286,79	12.635,02	106,92
OBIM	18.323,83	18.501,12	18.675,17	21.459,70	23.095,58	20.011,08	107,62
DEFICIT/SUFICIT	-5.486,16	-5.116,78	-4.948,62	-5.265,22	-5.478,01	-5.258,96	104,04
POKRIVENOST (%)	53,92	56,67	58,10	60,60	61,66	58,19	-

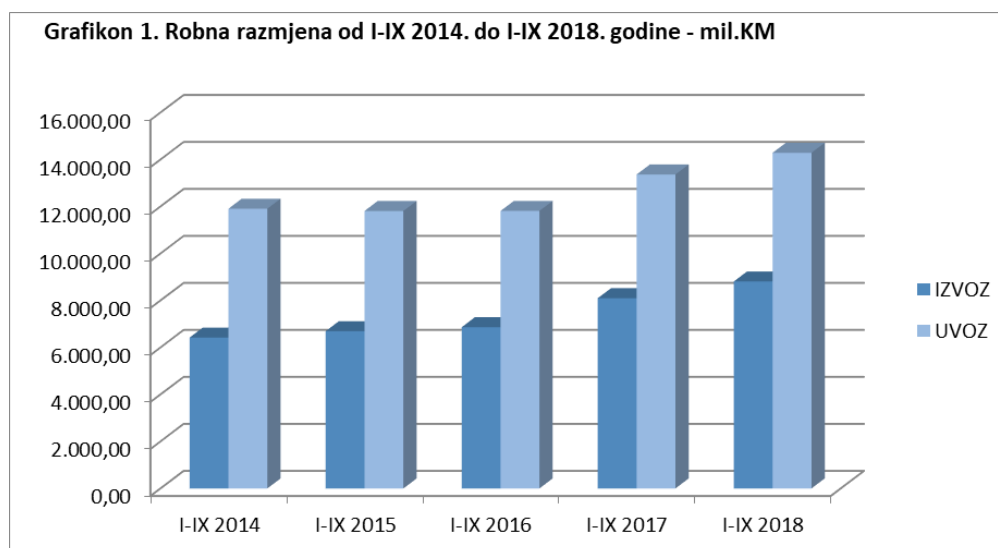
Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Posmatrajući period od pet godina, Bosna i Hercegovina bilježi stabilnu stopu rasta ukupne robne razmjene, izvoza, te uvoza.

U periodu I-IX 2018. godine u odnosu na isti period prethodne godine, izvoz je rastao po većoj stopi od uvoza, što je dovelo da je pokrivenost uvoza izvozom povećana za 1,06%.

Vanjskotrgovinski deficit Bosne i Hercegovine je i dalje izuzetno visok i za period I-IX 2018. godine njegova vrijednost iznosi 5,48 milijardi KM, što je za 7,62% više u odnosu na isti period prethodne godine. Iako je izvoz rastao po većoj stopi od uvoza, vrijednost uvezene robe je znatno veća od vrijednosti izvezene robe, zbog čega je zabilježen vanjskotrgovinski deficit.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Na prethodno prikazanom grafikonu predstavljeno je kretanje izvoza i uvoza Bosne i Hercegovine u periodu od I-IX 2014. do I-IX 2018. godine.

2. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO ROBAMA

Tabela 2. - Pregled proizvoda sa najvećim izvozom po TB

RB	TB	OPIS	Vrijednost izvoza (mil. KM)					Učešće I-IX 2018	Index
			I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018		
1	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402)	459,9	464,2	490,9	514,4	503,7	5,72%	98
2	2716	Električna energija	224,8	218,2	212,9	337,6	442,2	5,02%	131
3	7601	Aluminij u sirovim oblicima:	257,1	281,3	180,6	260,2	319,9	3,63%	123
4	4407	Drvo obrađeno po dužini piljenjem, debljine veće od 6 mm	216,4	239,2	254,7	265,6	262,7	2,98%	99
5	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	165,8	185,4	218,6	245,9	261,2	2,97%	106
6	2704	Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta, aglomerirani ili ne; retortni ugalj	85,6	98,6	76,4	154,7	231,1	2,62%	149
7	8544	Izolirana žica, kablovi i ostali izolirani električni vodiči	100,4	140,4	149,7	197,1	228,9	2,60%	116
8	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože	265,6	239,0	238,4	235,2	225,0	2,55%	96
9	7308	Željezne ili čelične konstrukcije i dijelovi konstrukcija	95,7	97,3	125,0	154,4	212,2	2,41%	137
10	8708	Dijelovi i pribor motornih vozila iz tarifnih brojeva 8701 do 8705	188,8	189,4	189,6	185,1	204,8	2,33%	111
Ukupno (1-10)			2.060,1	2.153,0	2.136,8	2.550,2	2.891,7	32,83%	113
Ostalo			4.358,7	4.539,2	4.726,5	5.547,0	5.917,0	67,17%	107
UKUPNO			6.418,8	6.692,2	6.863,3	8.097,2	8.808,8	100,00%	109

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Proizvodi koji su se najviše izvozili u periodu I-IX 2018. godine su:

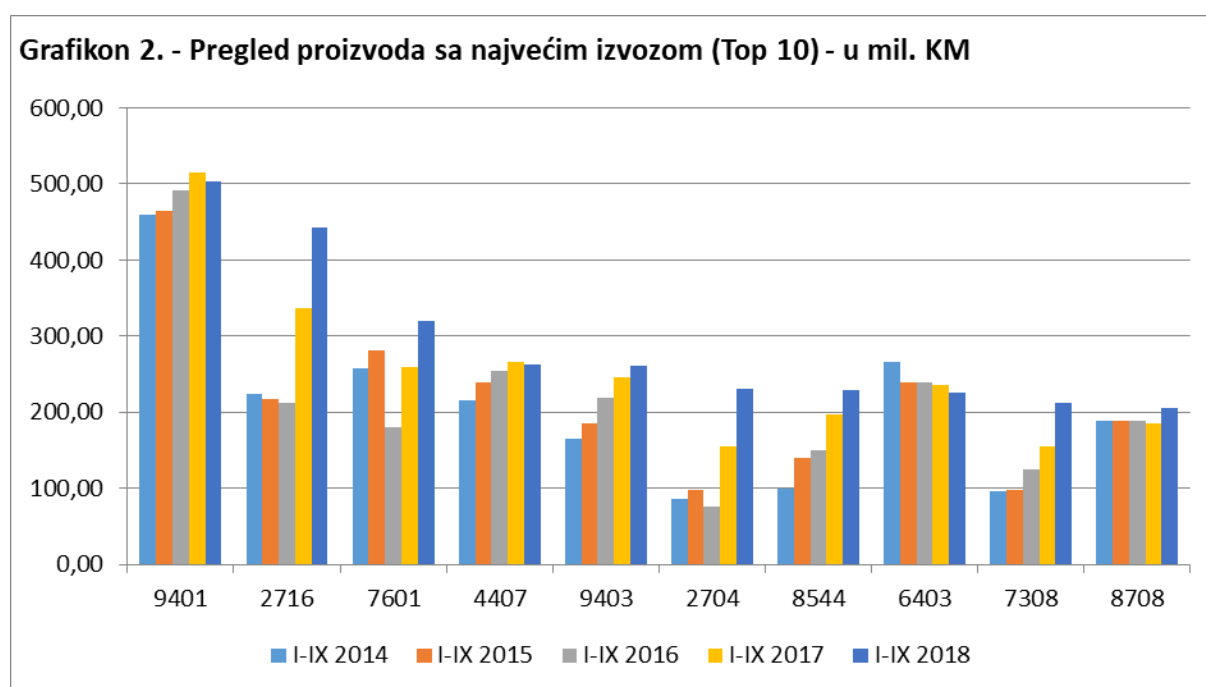
- sjedala (TB 9401) – 503,66 miliona KM, ↓2%;
- električna energija (TB 2716) – 442,25 miliona KM, ↑31%;

- aluminij u sirovim oblicima (TB 7601) – 319,93 miliona KM, ↑23%;
- drvo obrađeno po dužini, debljine veće od 6 mm (TB 4407) – 262,70 miliona KM, ↓1%;
- ostali namještaj i njegovi dijelovi (TB 9403) – 261,18 miliona KM, ↑6%.

Najveći doprinos na rast bh izvoza, u periodu I–IX 2018. godine, ima izvoz u:

- Srbiju – električne energije (TB 2716) – 130,84 miliona KM, ↑66%;
- Srbiju – koksa i polukoksa (TB 2704) – 190,91 milion KM, ↑27,7%;
- Hrvatsku – aluminija u sirovim oblicima (TB 7601) – 102,89 miliona KM, ↑51%;
- Hrvatsku – električne energije (TB 2716) – 232,31 milion KM, ↑11%;
- Italiju – kaputa, ogrtača (TB 6202) – 49,78 miliona KM, ↑83%.

U periodu I–IX 2018. godine zabilježen je izvoz ruda i koncentrata cinka (TB 2608) u Crnu Goru u vrijednosti od 18,40 miliona KM, te izvoz u Italiju sirovog željeza (TB 7201) 11,46 miliona KM, dok u istom periodu 2017. godine nije bio zabilježen izvoz ovih proizvoda u ove zemlje.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu od I–IX 2014. do I–IX 2018. godine zabilježen je rast izvoza ostalog namještaja (TB 9403), zatim izolirane žice, kablova (TB 8544), te željeznih ili čeličnih konstrukcija (TB 7308),

Tabela 3. - Pregled proizvoda sa najvećim uvozom po TB

RB	TB	OPIS	Vrijednost uvoza (mil. KM)					Učešće I-IX 2018	Index
			I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018		
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	748,3	642,6	557,2	684,7	862,1	6,03%	126
2	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila	380,9	408,8	447,9	518,4	578,3	4,05%	112
3	2709	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova:	741,9	494,4	368,2	445,7	516,8	3,62%	116
4	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	229,5	252,9	174,1	348,4	374,3	2,62%	107
5	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	361,8	315,3	324,8	330,8	335,0	2,34%	101
6	4107	Goveđe kože (uključujući bivolje) i kože kopitara, dalje obrađivane	133,3	145,3	155,8	158,4	173,1	1,21%	109
7	8517	Telefonski aparati, uključujući telefone za mobilne radiotelefonske mreže	109,1	132,9	140,8	147,2	145,5	1,02%	99
8	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici:	165,0	164,4	110,9	133,8	145,4	1,02%	109
9	8704	Motorna vozila za prijevoz robe:	95,9	97,5	89,0	112,6	121,7	0,85%	108
10	0201	Goveđe meso, svježe ili rashlađeno	84,0	106,2	106,7	105,4	119,9	0,84%	114
Ukupno (1-10)			3.049,7	2.760,2	2.475,5	2.985,4	3.372,0	23,60%	113
Ostalo			8.855,3	9.048,8	9.336,4	10.377,1	10.914,8	76,40%	105
UKUPNO			11.905,0	11.808,9	11.811,9	13.362,5	14.286,8	100,00%	107

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Proizvodi koji su se najviše uvozili u periodu I-IX 2018. godine su:

- naftna ulja, osim sirovih (TB 2710)- 862,11 milion KM, ↑25,90%,
- osobni automobili (TB 8703) – 578,29 miliona KM, ↑11,6%,

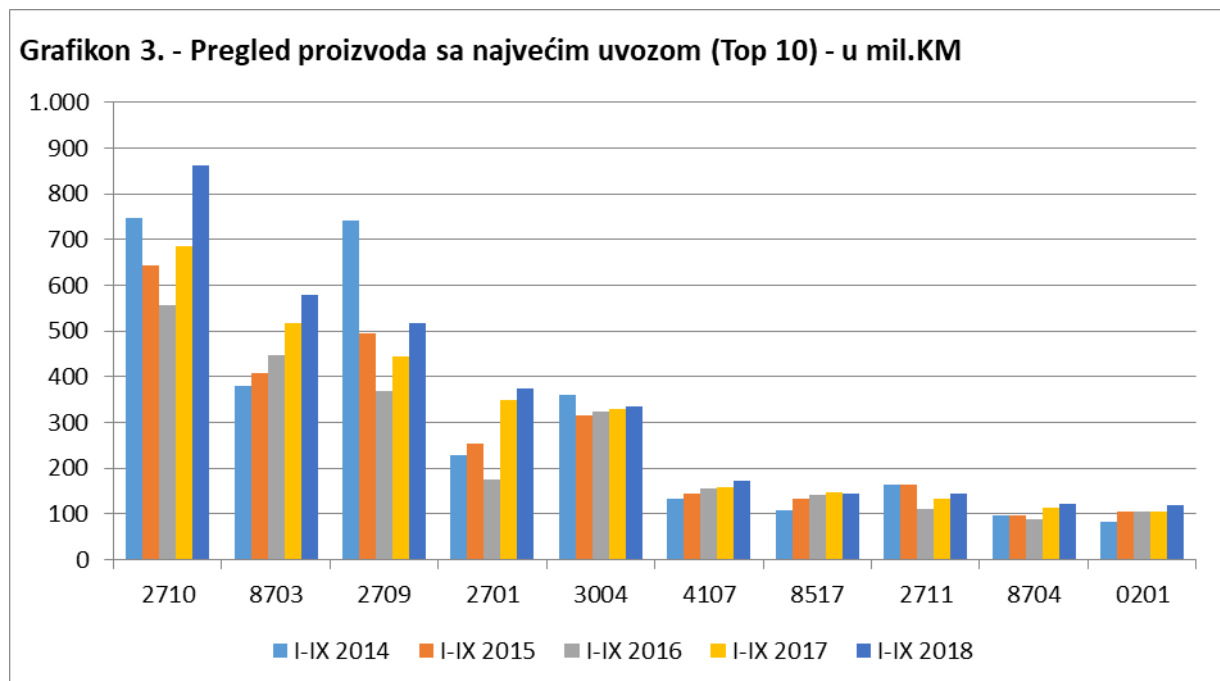
- nafta i ulja, sirova (TB 2709) – 516,77 miliona KM, ↑15,9%,
- kameni ugalj, briketi (TB 2701) – 374,30 miliona KM, ↑7,4%,
- lijekovi (TB 3004) – 334,95 miliona KM, ↑1,2%.

Najveći doprinos na rast bh uvoza, u periodu I-IX 2018. godine, ima uvoz iz:

- Hrvatske - naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 426,38 miliona KM, ↑30%;
- Rusije - aluminij u sirovim oblicima (TB 7601) – 79,24 miliona KM, zabilježen je značajan rast uvoza, jer je u istom periodu prethodne godine uvoz iznosio 26,24 miliona KM;
- Srbije - naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 125,74 miliona KM, ↑46,9%;
- Španije – električni generatorski agregati i rotacijski pretvarači (konvertori) – 35,62 miliona KM, te je zabilježen značajan rast uvoza jer je u istom periodu 2017. godine uvoz bio 162,73 hiljade KM.
- Njemačke - osobnih automobila (TB 8703) – 297,34 miliona KM, ↑12,38%.

U periodu I-IX 2018. godine zabilježen je uvoz sirove nafte (TB 2709) iz Irana u vrijednosti od 62,92 miliona KM, dok u istom periodu 2017. godine nije bilo uvoza sirove nafte iz Irana. Bosna i Hercegovina sirovu naftu najviše uvozi iz Rusije i to u vrijednosti od 453,42 miliona KM.

Pored sirove nafte, značajan je bio uvoz iz Srbije poluproizvoda od željeza ili nelegiranog čelika (TB 7207) od 21,13 miliona KM, dok u istom periodu 2017. godine nije bio zabilježen uvoz ovog proizvoda iz Srbije.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu od I-IX 2014. do I-IX 2018. godine zabilježen je rast uvoza osobnih automobila (TB 8703), lijekova (TB 3004), govedih koža i koža kopitara (TB 4107), zatim telefonskih aparata (TB 8517), te govedeg mesa, svježeg ili rashlađenog (TB 0201).

Tabela 4. - Pregled proizvoda sa najvećim deficitom po TB

RB	TB	OPIS	Vrijednost deficita (mil. KM)					Učešće I-IX 2018	Index
			I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018		
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	-565,8	-562,5	-474,6	-611,2	-742,2	13,55%	121
2	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba	-377,2	-403,3	-444,2	-515,1	-571,1	10,43%	111
3	2709	Nafta i ulja dobivena od bitumenskih minerala, sirova:	-741,9	-494,3	-368,2	-445,7	-516,8	9,43%	116
4	2701	Kameni ugalj; briketi i slična kruta goriva od kamenog uglja:	-229,3	-252,8	-174,1	-348,4	-374,3	6,83%	107
5	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	-289,2	-249,3	-271,4	-247,9	-251,7	4,59%	102
6	4107	Goveđe kože (uključujući bivolje) i kože kopitara, dalje obrađivane	-127,7	-137,4	-145,3	-147,4	-162,0	2,96%	110
7	2711	Naftni plinovi i ostali plinoviti ugljenvodonici:	-164,8	-164,4	-110,9	-132,9	-143,7	2,62%	108
8	8517	Telefonski aparati, uključujući telefone za mobilne radiotelefonske mreže ili druge bežične mreže	-107,6	-123,1	-137,0	-142,8	-140,8	2,57%	99
9	8704	Motorna vozila za prijevoz robe:	-91,3	-93,0	-85,1	-103,4	-116,7	2,13%	113
10	2106	Prehrambeni proizvodi koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu:	-75,9	-80,9	-81,5	-94,1	-98,6	1,80%	105
Ukupno (1-10)			-2.770,7	-2.561,0	-2.292,4	-2.788,9	-3.117,9	56,92%	112
Ostalo			-2.715,4	-2.555,8	-2.656,2	-2.476,3	-2.360,1	43,08%	95
UKUPNO			-5.486,2	-5.116,8	-4.948,6	-5.265,2	-5.478,0	100,00%	104

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Proizvodi koji su zabilježili najveći deficit u periodu I-IX 2018. godine su:

- naftna ulja, osim sirovih (TB 2710) – 742,2 miliona KM, ↑21%,
- osobni automobili (TB 8703) –571,1 milion KM, ↑11%,
- sirova nafta (TB 2709) – 516,8 miliona KM, ↑16%,
- kameni ugalj, briketi (TB 2701) – 374,3 miliona KM, ↑7%.

Najveći doprinos na rast bh deficita ima deficit u robnoj razmjeni sa:

- Hrvatskom - naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) - 388,93 miliona KM, ↑27%;
- Rusijom - aluminija u sirovim oblicima (TB 7601) – 79,24 miliona KM, i zabilježen je značajan rast deficita, jer je u istom periodu prethodne godine deficit iznosio 26,24 miliona KM;
- Srbijom – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 107,00 miliona KM, ↑77%;
- Španijom – električnih generatora (TB 8502) – 35,62 miliona KM, i zabilježen je enorman rast deficita, jer u istom periodu prethodne godine deficit je iznosio 162,73 hiljade KM.

2.1 Robna razmjena poljoprivrednih i industrijskih proizvoda

Tabela 5. - Struktura robne razmjene po vrstama proizvoda

Mil.KM

Vrsta proizvoda		I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018	Učešće I-IX 2018	Index
IZVOZ	Poljoprivreda	508,83	647,90	711,18	801,69	665,21	7,55%	82,98
	Industrija	5.910,00	6.044,27	6.152,09	7.295,55	8.143,58	92,45%	111,62
	UKUPNO	6.418,84	6.692,17	6.863,28	8.097,24	8.808,79	100,00%	108,79
UVOZ	Poljoprivreda	2.046,98	2.140,87	2.148,34	2.320,09	2.271,25	15,90%	97,89
	Industrija	9.858,02	9.668,07	9.663,55	11.042,37	12.015,55	84,10%	108,81
	UKUPNO	11.905,00	11.808,95	11.811,90	13.362,46	14.286,79	100,00%	106,92
DEFICIT/SUFICIT	Poljoprivreda	-1.538,14	-1.492,97	-1.437,16	-1.518,40	-1.606,04	29,32%	105,77
	Industrija	-3.948,02	-3.623,81	-3.511,46	-3.746,82	-3.871,97	70,68%	103,34
	UKUPNO	-5.486,16	-5.116,78	-4.948,62	-5.265,22	-5.478,01	100,00%	104,04

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

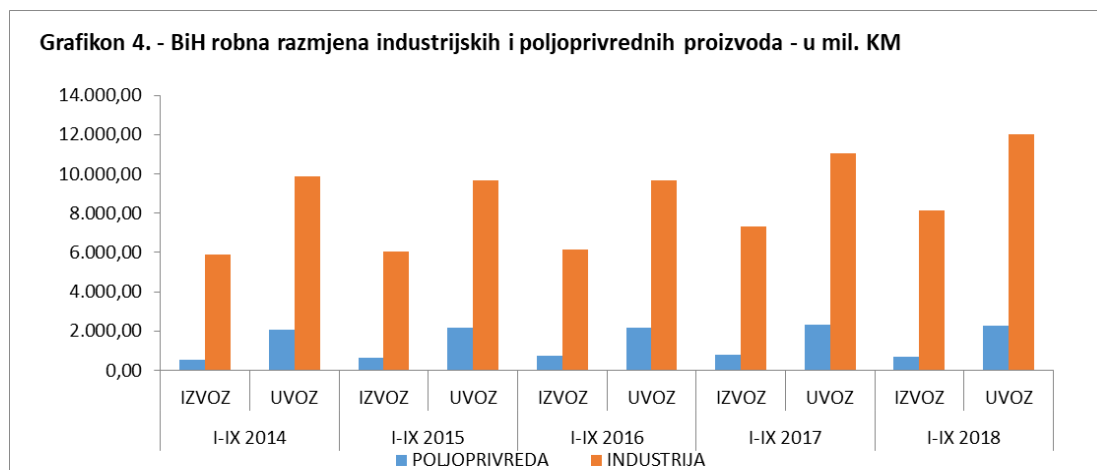
* Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

Posmatrajući period od pet godina, zabilježen je rast izvoza i uvoza industrijskih proizvoda, dok kod poljoprivrednih proizvoda zabilježene je pad izvoza i uvoza.

U periodu I-IX 2018. godine učešće industrijskih proizvoda u ukupnom bh izvozu je 92,5%, dok poljoprivredni proizvodi učestvuju sa 7,6%.

U ukupnom bh uvozu industrijski proizvodi učestvuju 84,1%, dok poljoprivredni proizvodi učestvuju sa 15,9%.

U razmjeni industrijskim proizvoda zabilježen je rast izvoza (11,62%), uvoza (8,81%), i deficita (3,34%). Poljoprivredni proizvodi bilježe pad izvoza (17%) i pad uvoza (2%), dok je deficit u razmjeni poljoprivrednim proizvodima porastao za 5,77%.

Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

3. ROBNA RAZMJENA SA NAJZNAČAJNIJIM PARTNERIMA

Tabela 6. - BiH izvoz po zemljama - najznačajnijim partnerima

RB	ZEMLJA	Vrijednost (mil.KM)					Učešće I-IX 2018	Index
		I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018		
1	NJEMAČKA	1.001,96	1.051,60	1.118,12	1.185,97	1.304,30	14,81%	109,98
2	HRVATSKA	710,11	698,18	722,47	946,86	1.090,89	12,38%	115,21
3	ITALIJA	903,75	924,82	831,46	908,30	1.004,24	11,40%	110,56
4	SRBIJA	570,06	589,97	573,41	785,78	899,59	10,21%	114,48
5	SLOVENIJA	517,55	551,31	587,18	716,79	778,47	8,84%	108,61
6	AUSTRIJA	566,60	570,86	550,52	679,45	756,32	8,59%	111,31
7	CRNA GORA	204,52	206,82	175,48	259,23	293,68	3,33%	113,29
8	TURSKA	156,52	260,75	256,84	291,56	251,73	2,86%	86,34
9	MAĐARSKA	137,45	139,45	148,84	182,56	214,63	2,44%	117,57
10	NIZOZEMSKA	92,07	109,46	146,64	189,73	201,76	2,29%	106,34
Ukupno (1-10)		4.860,59	5.103,24	5.110,95	6.146,23	6.795,60	77,15%	110,57
Ostale zemlje		1.558,25	1.588,93	1.752,33	1.951,01	2.013,19	22,85%	103,19
UKUPNO		6.418,84	6.692,17	6.863,28	8.097,24	8.808,79	100,00%	108,79

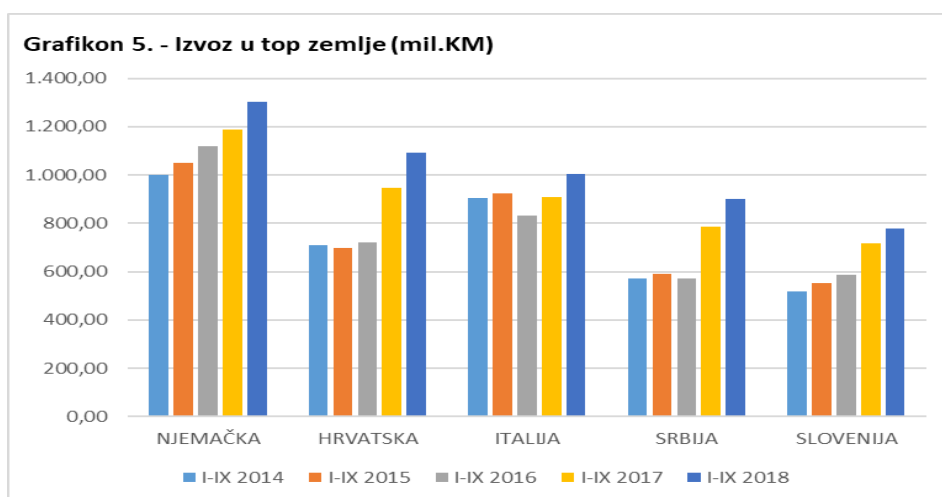
Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset zemalja ima učešće od 77,15% u ukupnom bh izvozu u periodu I-IX 2018. godine.

Bosna i Hercegovina je u posmatranom periodu najviše izvozila u: Njemačku (1,30 milijardi KM), Hrvatsku (1,09 milijardi KM), Italiju (1,00 milijardu KM), Srbiju (899,59 miliona KM), Sloveniju (778,47 miliona KM), Austriju (756,32 miliona KM), Crnu Goru (293,68 miliona KM), te Tursku (251,73 miliona KM).

U periodu I-IX 2018. godine zabilježen je rast izvoza od 8,8%, a najveći doprinos tom rastu imao je izvoz u: Hrvatsku 1,78 p.p, Njemačku 1,46 p.p, Srbiju 1,40 p.p, Italiju 1,18 p.p, te u Austriju 0,95 p.p.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Posmatrajući period od I-IX 2014. do I-IX 2018., rast izvoza zabilježen je u Njemačku, Hrvatsku te Sloveniju.

Tabela 7. - BiH uvoz po zemljama - najznačajnijim partnerima

RB	ZEMLJA	Vrijednost (mil.KM)					Učešće I-IX 2018	Index
		I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018		
1	NJEMAČKA	1.386,48	1.416,50	1.485,74	1.547,14	1.697,45	11,88%	109,72
2	ITALIJA	1.221,23	1.292,01	1.382,91	1.511,74	1.594,91	11,16%	105,50
3	SRBIJA	1.188,06	1.279,35	1.344,55	1.483,51	1.530,91	10,72%	103,20
4	HRVATSKA	1.405,07	1.251,30	1.178,84	1.314,40	1.380,33	9,66%	105,02
5	KINA	944,44	819,05	811,03	869,63	991,29	6,94%	113,99
6	RUSIJA	932,20	711,31	511,74	649,97	770,85	5,40%	118,60
7	SLOVENIJA	571,88	572,59	615,96	687,50	689,59	4,83%	100,30
8	TURSKA	418,90	470,55	501,43	549,27	639,64	4,48%	116,45
9	AUSTRIJA	391,04	412,32	409,17	462,35	500,68	3,50%	108,29
10	SAD	361,03	350,30	234,26	447,60	469,77	3,29%	104,95
UKUPNO (1-10)		8.820,33	8.575,28	8.475,62	9.523,09	10.265,43	71,85%	107,80
Ostale zemlje		3.084,67	3.233,67	3.336,27	3.839,37	4.021,37	28,15%	104,74
UKUPNO		11.905,00	11.808,95	11.811,90	13.362,46	14.286,79	100,00%	106,92

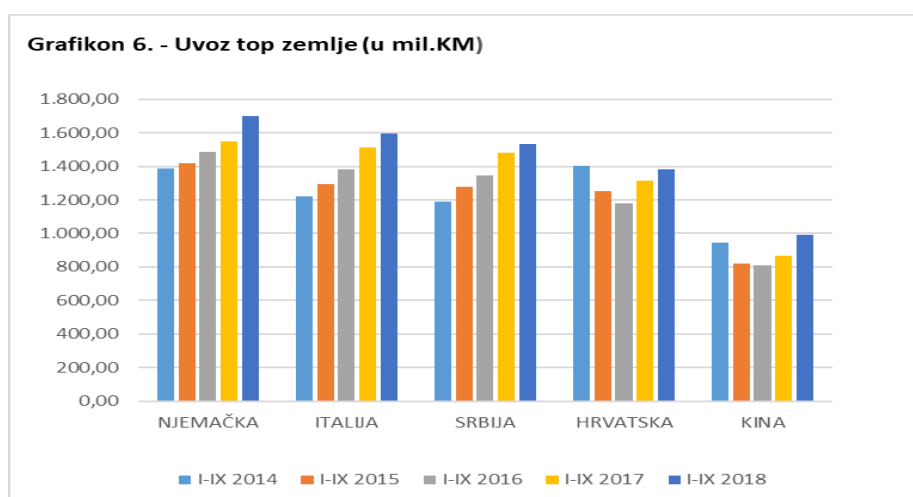
Izvor podataka: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset zemalja ima učešće od 71,85% u ukupnom bh **uvozu** u periodu I-IX 2018. godine.

Bosna i Hercegovina je u periodu I-IX 2018. godine najviše uvozila iz: Njemačke (1,70 milijardi KM), Italije (1,59 milijardi KM), Srbije (1,53 milijarde KM), Hrvatske (1,38 milijardi KM), Kine (991,29 miliona KM), Rusije (770,85 miliona KM), Slovenije (689,59 miliona KM), te Turske (639,64 miliona KM).

U periodu I-IX 2018. godine u odnosu na isti period prethodne godine zabilježen je rast uvoza od 6,9%, a najveći doprinos rastu uvoza ima uvoz iz: Njemačke 1,12 p.p, Kine 0,91 p.p., Rusije 0,90 p.p, Turske 0,68 p.p, te Italije 0,62 p.p.

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Posmatrajući period od I-IX 2014. do I-IX 2018. uvoz iz Njemačke, Italije i Srbije bilježi trend rasta.

Tabela 8. - BiH deficit po zemljama - najznačajnijim partnerima

RB	DRŽAVA	Vrijednost (mil.KM)					Učešće I-IX 2018	Index
		I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018		
1	KINA	-934,89	-798,96	-791,69	-842,18	-962,36	17,57%	114,27
2	RUSIJA	-876,91	-648,59	-453,81	-554,47	-697,28	12,73%	125,76
3	SRBIJA	-618,01	-689,38	-771,14	-697,73	-631,32	11,52%	90,48
4	ITALIJA	-317,48	-367,19	-551,45	-603,43	-590,67	10,78%	97,89
5	SAD	-332,66	-305,78	-185,61	-390,38	-419,79	7,66%	107,53
6	NJEMAČKA	-384,52	-364,90	-367,62	-361,17	-393,15	7,18%	108,85
7	TURSKA	-262,38	-209,81	-244,59	-257,71	-387,92	7,08%	150,52
8	HRVATSKA	-694,96	-553,12	-456,38	-367,54	-289,45	5,28%	78,75
9	POLJSKA	-239,95	-266,86	-273,60	-305,65	-276,57	5,05%	90,49
10	GRČKA	-121,88	-119,12	-130,50	-136,14	-163,64	2,99%	120,20
Ukupno (1-10)		-4.783,64	-4.323,70	-4.226,38	-4.516,40	-4.812,16	87,85%	106,55
Ostale zemlje		-702,52	-793,08	-722,24	-748,82	-665,85	12,15%	88,92
UKUPNO		-5.486,16	-5.116,78	-4.948,62	-5.265,22	-5.478,01	100,00%	104,04

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedenih deset zemalja učestvuje u ukupnom bh deficitu od 87,85% u periodu I-IX 2018. godine.

U posmatranom periodu 2018. godine Bosna i Hercegovina je najveći deficit zabilježila sa: Kinom (962,36 miliona KM), Rusijom (697,28 miliona KM), Srbijom (631,32 miliona KM), Italijom (590,67 milion KM), te sa SAD-om (419,79 miliona KM).

Poređenjem perioda I-IX 2018. godine sa istim periodom prethodne godine, zabilježen je značajan rast deficita u robnoj razmjeni sa Turskom od 50%, te sa Rusijom od 25,7%, dok je pad deficita zabilježen u razmjeni sa Hrvatskom od 21% i Srbijom 9,5%.

4. STRUKTURA ROBNE RAZMJENE PO REGIONIMA

Tabela 9. - Izvoz po regionima

RB	Region	Vrijednost (mil.KM)					Index	Učešće I-IX 2018
		I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018		
1	EU	4.705,61	4.833,36	4.998,10	5.818,97	6.475,99	111,29	73,52
2	CEFTA	966,87	1.008,24	990,31	1.307,33	1.412,23	108,02	16,03
3	EFTA	134,32	111,48	128,82	130,47	169,73	130,09	1,93
4	UoST*	156,52	260,75	256,84	291,56	251,73	86,34	2,86
5	Ostatak svijeta	455,51	478,34	489,21	548,91	499,11	90,93	5,67
Ukupno		6.418,84	6.692,17	6.863,28	8.097,24	8.808,79	108,79	100,00

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

Tabela 10. - Uvoz po regionima

RB	Region	Vrijednost (mil.KM)					Index	Učešće I-IX 2018
		I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018		
1	EU	7.085,75	7.135,73	7.336,68	8.136,04	8.578,22	105,43	60,04%
2	CEFTA	1.348,36	1.452,44	1.511,89	1.692,41	1.720,17	101,64	12,04%
3	EFTA	71,61	77,16	80,22	93,08	104,12	111,85	0,73%
4	UoST*	418,90	470,55	501,43	549,27	639,64	116,45	4,48%
5	Ostatak svijeta	2.980,38	2.673,07	2.381,68	2.891,65	3.244,64	112,21	22,71%
Ukupno		11.905,00	11.808,95	11.811,90	13.362,46	14.286,79	106,92	100,00%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

Tabela 11. - Trgovinski bilans po regionima

RB	Region	Vrijednost (mil.KM)					Index	Učešće I-IX 2018
		I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018		
1	EU	-2.380,14	-2.302,37	-2.338,58	-2.317,07	-2.102,23	90,73	38,38%
2	CEFTA	-381,49	-444,19	-521,58	-385,08	-307,94	79,97	5,62%
3	EFTA	62,71	34,33	48,60	37,39	65,61	175,49	-1,20%
4	UoST*	-262,38	-209,81	-244,59	-257,71	-387,92	150,52	7,08%
5	Ostatak svijeta	-2.524,86	-2.194,73	-1.892,47	-2.342,74	-2.745,54	117,19	50,12%
Ukupno		-5.486,16	-5.116,78	-4.948,62	-5.265,22	-5.478,01	104,04	100,00%

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Zemlje Ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

Posmatrajući period od I-IX 2014. godine do I-IX 2018. godine zabilježen je rast uvoza iz svih regiona, a na strani izvoza, samo izvoz u EU je imao trend rasta.

Bosna i Hercegovina bilježi suficit jedino sa EFTA-om.

Pokrivenost uvoza izvozom BiH sa zemljama članicama EU u posmatranom periodu iznosila je 75,5%, sa zemljama članicama CEFTA-e 82,1%, sa Turskom 39,4%, te sa „Ostatkom svijeta“ 15,4%.

Najveću pokrivenost uvoza izvozom BiH je ostvarila sa potpisnicama EFTA-e od 163%.

5. ROBNA RAZMJENA SA ZEMLJAMA EVROPSKE UNIJE

Tabela 12. - Uporedni pregled robne razmjene BiH sa EU

Mil.KM

OPIS	I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018	Prosjek	Index
IZVOZ	4.705,61	4.833,36	4.998,10	5.818,97	6.475,99	5.366,41	111,29
UVOZ	7.085,75	7.135,73	7.336,68	8.136,04	8.578,22	7.654,49	105,43
OBIM	11.791,37	11.969,09	12.334,78	13.955,01	15.054,21	13.020,89	107,88
DEFICIT/SUFICIT	-2.380,14	-2.302,37	-2.338,58	-2.317,07	-2.102,23	-2.288,08	90,73
POKRIVENOST (%)	66,41	67,73	68,12	71,52	75,49	-	-

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-IX 2018. godine ukupan **izvoz** BiH u EU iznosio je 6,48 milijardi KM, što je za 657,02 miliona KM više u odnosu na isti period 2017. godine i predstavlja rast od 11,29%.

U ukupnom izvozu u EU najveće učešće ima Njemačka (20,14%), Hrvatska (16,85%), Italija (15,51%), Slovenija (12,02%), te Austrija (11,68%). ([Prilog 1](#))

U periodu I-IX 2018. godine vrijednost **uvoza** iz EU iznosila je 8,58 milijardi KM, što je za 442,18 miliona KM više u odnosu na isti period 2017. godine i predstavlja rast od 5,4%.

Najveće učešće u ukupnom uvozu iz EU ima Njemačka (19,8%), zatim Italija (18,6%), te Hrvatska (16,09%). ([Prilog 2](#))

Posmatrajući period od pet godina ukupna robna razmjena sa EU ima trend rasta.

U periodu I-IX 2018. godine vrijednost **deficita** sa zemljama EU iznosila je 2,10 milijardi KM, gdje je deficit smanjen za 214,84 miliona KM ili za 9,3% u odnosu na isti period 2017. godine.

Najveće učešće u deficitu u BiH razmjeni sa EU bilježe Italija (28,10%), Njemačka (18,70%), Hrvatska (13,77%), te Poljska (13,16%). ([Prilog 3](#))

Pokrivenost uvoza izvozom sa zemljama EU u periodu I-IX 2018. godine iznosila je 75,49%, i posmatrajući period od pet godina pokrivenost ima trend rasta.

5.1 Robna razmjena sa EU po TB

Tabela 13. - Struktura BiH izvoza u EU po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018	Učešće I-IX 2018	Index
1	9401	Sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402)	428,21	421,90	448,72	467,79	447,74	6,91%	95,71
2	7601	Aluminij u sirovim oblicima	250,09	258,95	167,99	249,23	311,86	4,82%	125,13
3	2716	Električna energija	57,34	97,90	114,06	211,58	243,04	3,75%	114,87
4	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi:	146,51	158,73	190,75	214,91	227,20	3,51%	105,72
5	6403	Obuća sa vanjskim đonovima od gume, plastične mase, kože ili umjetne kože i gornjim dijelom od kože:	261,84	234,88	235,65	232,17	222,09	3,43%	95,66
Ukupno (1-5)			1.143,99	1.172,36	1.157,18	1.375,70	1.451,93	22,42%	105,54
Ostalo			3.561,62	3.661,00	3.840,93	4.443,28	5.024,07	77,58%	113,07
UKUPNO			4.705,61	4.833,36	4.998,10	5.818,97	6.475,99	100,00%	111,29

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedene grupe proizvoda koje BiH izvozi u EU imaju učešće od 22,42% u ukupnom bh izvozu u EU u periodu I-IX 2018. godine i sve su industrijski proizvodi.

Posmatrajući period od pet godina, zabilježen je rast izvoza u EU električne energije i ostalog namještaja.

U periodu I-IX 2018. godine najveći doprinos na rast bh izvoza u EU ima izvoz u:

- Hrvatsku - aluminija u sirovim oblicima (TB 7601) –102,89 miliona KM, ↑51%;

- Hrvatsku – električne energije (TB 2716) – 232,31 milion KM, ↑11%;
- Italiju – kaputa, ogrtača, pelerina, kratkih kaputa, kratkih ogrtača bez rukava, vjetrovki svih vrsta (TB 6202) – 49,78 miliona KM, ↑82%;
- Hrvatsku – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 37,45 miliona KM, ↑83%.

U period I-IX 2018. godine zabilježen je izvoz sirovog željeza i ogledalastog željeza u Italiju u vrijednosti od 11,46 miliona KM, dok u istom periodu prošle godine nije bio zabilježen izvoz ovog proizvoda u ovu zemlju.

Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta (TB 2704) se u periodu I-IX 2018. godine izvezio u Njemačku (10,22 miliona KM), Italiju (9,91 milion KM), te Rumuniju (8,77 miliona KM), dok se u istom period 2017. godine ovaj proizvod nije izvezio u ove zemlje.

Tabela 14. - Struktura BiH uvoza iz EU po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018	Učešće I-IX 2018	Index
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	670,86	568,60	489,63	597,57	733,92	8,56%	122,82
2	8703	Osobni automobili i druga motorna vozila uglavnom namijenjena prijevozu osoba	359,17	382,67	418,24	466,24	530,70	6,19%	113,83
3	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	237,65	251,14	255,75	263,94	270,45	3,15%	102,46
4	4107	Goveđe kože (uključujući bivolje) i kože kopitara, dalje obrađivane	123,85	135,69	145,41	150,35	163,64	1,91%	108,84
5	0201	Goveđe meso, svježe ili rashlađeno	83,97	105,59	105,61	103,75	119,03	1,39%	114,73
Ukupno (1-5)			1.475,49	1.443,69	1.414,63	1.581,84	1.817,74	21,19%	114,91
Ostalo			5.610,26	5.692,04	5.922,05	6.554,20	6.760,48	78,81%	103,15
UKUPNO			7.085,75	7.135,73	7.336,68	8.136,04	8.578,22	100,00%	105,43

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Navedene grupe proizvoda koje BiH uvozi iz EU imaju učešće 21,19% u ukupnom bh uvozu iz EU u periodu I-IX 2018. godine.

Posmatrajući period od pet godina, zabilježen je rast uvoza iz EU osobnih automobila, lijekova, goveđih koža, te svježeg ili rashlađenog goveđeg mesa.

U periodu I-IX 2018. godine najveći doprinos na rast bh uvoza iz EU ima uvoz iz:

- Hrvatske – naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) -426,38 milion KM, 30%;
- Španije- električni generatorski agregati i rotacijski pretvarači (konvertori) (TB 8502) – 35,62 miliona, i zabilježen je enorman rast, jer u istom periodu prethodne godine uvoz je bio 162,73 hiljade KM.
- Njemačke – osobnih automobila (TB 8703) – 297,34 miliona KM, ↑12,38%;
- Italije - naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 238,44 miliona KM, ↑15,87%;
- Njemačke – bakrene žice (TB 7408) –43,79 miliona KM, ↑128%.

5.2 Robna razmjena sa Hrvatskom

Tabela 15. - Robna razmjena BiH sa Hrvatskom po vrstama proizvoda

Mil.KM

God.	Vrsta proizvoda	IZVOZ	INDEX izvoz	UVOZ	INDEX uvoz	OBIM	DEFICIT/SUFICIT	INDEX deficit	POKRIVENOST (%)
I-IX 2014	Ind.	626,39	-	1.066,86	-	1.693,25	-440,47	-	58,71
	Polj.	83,72	-	338,20	-	421,92	-254,49	-	24,75
	Ukupno	710,11	-	1.405,07	-	2.115,17	-694,96	-	50,54
I-IX 2015	Ind.	621,27	99	907,11	85	1.528,39	-285,84	65	68,49
	Polj.	76,91	92	344,19	102	421,10	-267,27	105	22,35
	Ukupno	698,18	98	1.251,30	89	1.949,49	-553,12	80	55,80
I-IX 2016	Ind.	634,08	102	849,92	94	1.483,99	-215,84	76	74,60
	Polj.	88,39	115	328,93	96	417,32	-240,54	90	26,87
	Ukupno	722,47	103	1.178,84	94	1.901,31	-456,38	83	61,29
I-IX 2017	Ind.	859,86	136	979,70	115	1.839,55	-119,84	56	87,77
	Polj.	87,00	98	334,70	102	421,70	-247,70	103	25,99
	Ukupno	946,86	131	1.314,40	111	2.261,25	-367,54	81	72,04
I-IX 2018	Ind.	1.002,07	117	1.033,37	105	2.035,44	-31,30	26	96,97
	Polj.	88,82	102	346,96	104	435,78	-258,15	104	25,60
	Ukupno	1.090,89	115	1.380,33	105	2.471,22	-289,45	79	79,03

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

*Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

Bosna i Hercegovina je u periodu I-IX 2018. godine u Hrvatsku izvezla robe u vrijednosti od 1,09 milijardi KM, što je za 15% više u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz iz Hrvatske u periodu I-IX 2018. godine iznosio je 1,38 milijardi KM i veći je za 5% u odnosu na uvoz u periodu I-IX 2017. godine. Vanjskotrgovinski deficit u robnoj razmjeni sa Hrvatskom manji je za 21% u odnosu na deficit u istom periodu 2017. godine i iznosi 289,45 miliona KM. Pokrivenost uvoza izvozom sa Hrvatskom u periodu I-IX 2018. godine iznosila je 79,03%.

Izvoz u Hrvatsku u periodu I-IX 2018. godine učestvuje sa 12,4% u ukupnom bh izvozu, dok uvoz iz Hrvatske učestvuje sa 9,7% u ukupnom bh uvozu.

U periodu I-IX 2018. godine, u odnosu na isti period 2017. godine, zabilježen je rast izvoza industrijskih proizvoda u Hrvatsku (17%), i rast uvoza industrijskih proizvoda (5%), dok je deficit u razmjeni industrijskim proizvodima sa Hrvatskom smanjen za 74%.

U razmjeni poljoprivrednim proizvodima zabilježen je rast izvoza (2%), rast uvoza (4%), te rast trgovinskog deficita (4%).

Izvoz u Hrvatsku u periodu I-IX 2018. godine

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Hrvatsku su:

- vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima (2202 10) – 13,64 miliona KM;
- ostala pšenica i suražica, osim sjemenske (1001 99) – 9,20 miliona KM; značajno doprinosi rastu izvozu u Hrvatsku.
- slatki keksi (1905 31) – 7,09 milion KM;
- vafli i oblatne (1905 32) – 5,34 miliona KM.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Hrvatsku su:

- električna energija (2716 00) – 232,31 milion KM; izvoz ovog proizvoda značajno doprinosi rastu izvoza u Hrvatsku;
- legure aluminija (7601 20) – 102,89 miliona KM; izvoz ovih proizvoda **najviše** doprinosi rastu izvoza u Hrvatsku;
- gornji dijelovi obuće i njihovi dijelovi, osim umetaka za ojačanje (6406 10) – 33,08 miliona KM, izvoz ovog proizvoda značajno doprinosi rastu izvoza u Hrvatsku;
- rešetke, mreže i ograde zavarene na mjestima ukrštanja od žice (7314 20) – 32,21 milion KM;
- laka ulja i preparati (2710 12) – 24,22 miliona KM, izvoz ovog proizvoda značajno doprinosi rastu izvoza Hrvatsku.

Izvoz šipkih i šupljih profila od aluminija (7604 21) u Hrvatsku iznosi 9,88 miliona KM, i zabilježen je značajan rast, jer je u istom periodu prošle godine izvoz bio 85,53 hiljade KM. Ovi proizvodi značajno doprinose rastu izvoza u Hrvatsku.

Uvoz iz Hrvatske u periodu I-IX 2018. godine

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Hrvatske su:

- pivo dobijeno od slada (2203 00) –44,52 miliona KM;
- ostali prehrambeni proizvodi koji nisu spomenuti niti uključeni na drugom mjestu, npr. složeni alkoholni preparati, izoglučni, laktozni, te glukočni sirupi, itd (2106 90) – 17,30 miliona KM;
- vode, uključujući mineralne vode i gazirane vode, sa dodatim šećerom ili drugim sredstvima za zaslađivanje ili aromatizaciju (2202 10) – 16,75 miliona KM;
- bijeli šećer (1701 99) – 16,50 miliona KM, uvoz bijelog šećera značajno doprinosi rastu uvoza iz Hrvatske;
- ostali preparati koji se koriste za prehranu životinja (2309 90) –16,42 miliona KM.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Hrvatske su:

- naftna ulja, osim sirovih, ostala (2710 19) u vrijednosti od 352,63 miliona KM, uvoz naftnih ulja **najviše** doprinosi rastu uvoza iz Hrvatske;
- laka ulja i preparati (2710 12) – 73,75 miliona KM; značajno doprinosi rastu uvoza iz Hrvatske;
- ostali portland–cement, osim bijelog (2523 29) – 41,91 milion KM;
- butan (2711 13) – 36,10 miliona KM.

U period I-IX 2018. godine uvoz džempera, pulovera, prsluka od kašmirskih koza, te uvoz butana značajno doprinosi rastu ukupnog uvoza iz Hrvatske.

6. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA CEFTA-e

Tabela 16. - Uporedni pregled robne razmjene BiH sa **CEFTA-om**

Mil. KM

OPIS	I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018	Prosjek	Index
IZVOZ	966,87	1.008,24	990,31	1.307,33	1.412,23	1.137,00	108,02
UVOZ	1.348,36	1.452,44	1.511,89	1.692,41	1.720,17	1.545,05	101,64
OBIM	2.315,22	2.460,68	2.502,20	2.999,74	3.132,41	2.682,05	104,42
DEFICIT/SUFICIT	-381,49	-444,19	-521,58	-385,08	-307,94	-408,06	79,97
POKRIVENOST	71,71%	69,42%	65,50%	77,25%	82,10%		

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-IX 2018. godine ukupan **izvoz** BiH u CEFTA-u iznosio je 1,41 milijardu KM, što je za 104,91 milion KM više u odnosu na isti period 2017. godine i predstavlja rast od 8,02%.

U posmatranom periodu vrijednost **uvoza** iz CEFTA-e iznosila je 1,72 milijarde KM, što je za 27,76 miliona KM više u odnosu na isti period prethodne godine i predstavlja rast od 1,64%. Posmatrajući period od pet godina zabilježen je rast uvoza iz CEFTA-e u BiH.

U periodu I-IX 2018. godine vrijednost **deficita** sa zemljama CEFTA-e iznosila je 307,94 miliona KM, gdje je deficit smanjen u odnosu na isti period prethodne godine za 20% (ili za 77,15 miliona KM).

Stopa rasta izvoza je veća od stope rasta uvoza, te je i stopa pokrivenosti uvoza izvozom sa CEFTA-om porasla za 4,85%, i u periodu I-IX 2018. godine iznosi 82,1%.

6.1 Robna razmjena po zemljama – potpisnicama CEFTA-e

Tabela 17. - Robna razmjena po zemljama potpisnicama CEFTA-e

Mil.KM

Potpisnica	I-IX 2017		I-IX 2018		Index
	IZVOZ	Učešće	IZVOZ	Učešće	
Albanija	32,38	2,48%	24,50	1,74%	75,67
Crna Gora	259,23	19,83%	293,68	20,80%	113,29
Kosovo*	116,67	8,92%	106,72	7,56%	91,47
Makedonija	110,63	8,46%	85,42	6,05%	77,21
Moldavija	2,63	0,20%	2,32	0,16%	88,25
Srbija	785,78	60,11%	899,59	63,70%	114,48
Ukupno CEFTA	1.307,33	100,00%	1.412,23	100,00%	108,02
Potpisnica	UVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	Index
Albanija	18,31	1,08%	21,80	1,27%	119,08
Crna Gora	63,86	3,77%	38,72	2,25%	60,64
Kosovo*	13,28	0,78%	14,30	0,83%	107,69
Makedonija	111,48	6,59%	111,41	6,48%	99,94
Moldavija	1,98	0,12%	3,03	0,18%	153,14
Srbija	1.483,51	87,66%	1.530,91	89,00%	103,20
Ukupno CEFTA	1.692,41	100,00%	1.720,17	100,00%	101,64
Potpisnica	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	Index
Albanija	14,08	-3,66%	2,71	-0,88%	19,22
Crna Gora	195,37	-50,73%	254,96	-82,80%	130,50
Kosovo*	103,39	-26,85%	92,42	-30,01%	89,39
Makedonija	-0,85	0,22%	-25,99	8,44%	**
Moldavija	0,65	-0,17%	-0,71	0,23%	-109,35
Srbija	-697,73	181,19%	-631,32	205,02%	90,48
Ukupno CEFTA	-385,08	100,00%	-307,94	100,00%	79,97

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

* Po rezoluciji VSUN 1244

** Index je veći od 999

U periodu I-IX 2018. godine u ukupnom izvozu u zemlje CEFTA-e (1,41 milijardu KM), Srbija ostvaruje najveće učešće od 63,7% (899,59 miliona KM), a Crna Gora učestvuje sa 20,8% (293,68 milion KM). Navedene zemlje zajedno učestvuju sa 84,5% u ukupnom bh izvozu u zemlje potpisnice CEFTA-e.

U periodu I-IX 2018. godine , u odnosu na isti period 2017. godine, zabilježen je rast izvoza u Crnu Goru (13,3%) i u Srbiju (14,5%), dok je u ostale zemlje CEFTA-e zabilježen pad izvoza.

U periodu I-IX 2018. godine u ukupnom uvozu iz zemalja CEFTA-e (1,72 milijarde KM), Srbija ostvaruje najveće učešće od 89% (1,53 milijarde KM), Makedonija učestvuje sa 6,5% (111,41 milion KM), dok Crna Gora učestvuje sa 2,3% (38,72 miliona KM). Navedene zemlje zajedno učestvuju sa 97,7% u ukupnom bh uvozu iz zemalja potpisnica CEFTA-e.

U istom periodu, zabilježen je rast uvoza iz Moldavije (53%), rast uvoza sa Kosova (po rezoluciji VSUN 1244) od 7,7%, zatim rast uvoza iz Srbije (3%), te Albanije (19%), dok je uvoz u Crnu Goru zabilježio pad od 39%.

U periodu I-IX 2018. godini BiH je ostvarila najveći deficit u razmjeni sa Srbijom od 631,32 miliona KM, dok je najveći suficit zabilježen sa Crnom Gorom od 254,96 miliona KM.

U robnoj razmjeni sa Makedonijom zabilježen je deficit od 25,99 miliona KM, i zabilježen je enorman rast deficita, jer je u istom periodu prethodne godine deficit bio 846,30 hiljada KM. Razlog tome je pad izvoz u Makedoniju od 23% , dok kod uvoza nije bilo značajnijih oscilacija, jer je uvoz pao za neznatnih 0,06% u odnosu na isti period 2017. godine.

6.2 Robna razmjena sa zemljama CEFTA-e po tarifnim brojevima (TB)

Tabela 18. - Struktura BiH izvoza u zemlje CEFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018	Učešće I-IX 2018	Index
1	2704	Koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta	52,81	90,92	62,10	153,06	195,56	13,85%	127,77
2	2716	Električna energija	115,20	95,87	74,59	98,00	149,55	10,59%	152,60
3	7213	Toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika	72,28	82,07	73,04	84,43	110,40	7,82%	130,75
4	7214	Šipke od željeza ili nelegiranog čelika samo kovane, toplo valjane	69,99	75,66	97,35	82,27	94,91	6,72%	115,37
5	4407	Drvo obrađeno po dužini, debljine veće od 6 mm:	44,15	46,25	53,62	63,05	63,91	4,53%	101,37
Ukupno (1-5)			354,42	390,77	360,70	480,81	614,33	43,50%	127,77
Ostalo			612,45	617,48	629,61	826,52	797,90	56,50%	96,54
Ukupan izvoz u zemlje CEFTA-e			966,87	1.008,24	990,31	1.307,33	1.412,23	100,00%	108,02

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-IX 2018. godine najveće učešće u ukupnom izvozu na tržište CEFTA-e imaju: koks i polukoks (TB 2704) od 13,85%; električna energija (TB 2716) od 10,59%; toplo valjana žica (TB 7213) od 7,8%; šipke od željeza ili nelegiranog čelika (TB 7214) od 6,72%; te obrađeno drvo (TB 4407) od 4,53%.

Posmatrajući period od pet godina zabilježen je rast izvoza obrađenog drveta.

U periodu I-IX 2018. godine najveći doprinos na rast bh izvoza u CEFTA-u ima izvoz u Srbiju:

- električne energije (TB 2716) – 130,84 miliona KM, ↑66%;
- koksa i polukoksa (TB 2704) – 190,91 milion KM, ↑28%;
- toplo valjane žice (TB 7213) – 72,79 miliona KM, ↑42%.

Značajan doprinos na rast izvoza u CEFTA-u ima i izvoz u Crnu Goru:

- šipkih od željeza ili nelegiranog čelika (TB 7214) -35,06 miliona KM, ↑75%;

- mlaćenice, kiselog mlijeka i pavlake, jogurta, kefira (TB 0403) – 9,8 miliona KM, dok je u istom periodu 2017. godine izvoz bio 1,84 miliona KM.

U periodu I-IX 2018. godine zabilježen je izvoz ruda i koncentrata cinka (TB 2608) u Crnu Goru u vrijednosti 18,34 miliona KM, dok u istom periodu prošle godine nije bio zabilježen izvoz ovog proizvoda u Crnu Goru.

Tabela 19. - Struktura BiH uvoza iz zemalja CEFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018	Učešće I-IX 2018	Index
1	2710	Naftna ulja i ulja dobivena od bitumenskih minerala, osim sirovih	73,37	70,82	63,92	85,59	126,10	7,33%	147,32
2	1005	Kukuruz:	56,26	49,16	73,65	55,04	55,01	3,20%	99,94
3	1512	Ulje od sjemena suncokreta, šafranike	16,24	35,71	63,12	67,66	51,55	3,00%	76,18
4	1905	Hljeb, peciva, kolači, keksi i ostali pekarski proizvodi	48,64	46,92	48,53	50,02	51,47	2,99%	102,89
5	1206	Suncokretovo sjeme, nezavisno je li lomljeno ili ne:	15,28	34,25	37,63	53,86	46,93	2,73%	87,13
Ukupno (1-5)			209,79	236,86	286,85	312,17	331,04	19,24%	106,04
Ostalo			1.138,56	1.215,57	1.225,04	1.380,24	1.389,13	80,76%	100,64
Ukupan uvoz iz zemalja CEFTA-e			1.348,36	1.452,44	1.511,89	1.692,41	1.720,17	100,00%	101,64

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-IX 2018. godine najveće učešće u ukupnom uvozu iz CEFTA-e imaju: naftna ulja, osim sirovih (TB 2710) od 7,3%; kukuruz (TB 1005) od 3,20%; suncokretovo ulje (TB 1512) od 3,0%; hljeb i ostali pekarski proizvodi (TB 1905) od 3%, te suncokretovo sjeme (TB 1206) od 2,7%.

U periodu I-IX 2018. godine najveći doprinos na rast bh uvoza iz CEFTA-e ima uvoz iz:

- Srbije - naftnih ulja, osim sirovih (TB 2710) – 125,74 miliona KM, ↑47%;

- Crne Gore – ruda i koncentrata aluminija (TB 2606) – 10,45 miliona KM, gdje je zabilježen enorman rast uvoza, jer u istom periodu prethodne godine uvoz ovog proizvoda iz Crne Gore iznosio je 47,03 hiljade KM.
- Srbije - toplo valjanih pljosnatih proizvoda od željeza ili nelegiranog čelika širine 600 mm ili veće (TB 7208) – 28,30 miliona KM, ↑44,5%;
- Srbije - motornih vozila za prijevoz robe (TB 8704) – 13,87 miliona KM, ↑147%;
- Srbije – ostalih željeznih ili čeličnih cijevi (TB 7306) – 20,11 miliona KM, ↑44%.

U periodu I-IX 2018. godine zabilježen je uvoz iz Srbije poluproizvoda od željeza ili nelegiranog čelika u vrijednosti od 21,13 miliona KM, dok u istom periodu prošle godine nije bio zabilježen uvoz ovog proizvoda iz Srbije.

6.3 Robna razmjena sa Srbijom

Tabela 20. - Robna razmjena BiH sa Srbijom po vrstama proizvoda

Mil.KM

God.	Vrsta proizvoda	IZVOZ	INDEX izvoz	UVOZ	INDEX uvoz	OBIM	DEFICIT/SUFICIT	INDEX deficit	POKRIVENOST (%)
I-IX 2014	Ind.	485,29	-	676,45	-	1.161,74	-191,16	-	71,74
	Polj.	84,77	-	511,61	-	596,38	-426,85	-	16,57
	Ukupno	570,06	-	1.188,06	-	1.758,12	-618,01	-	47,98
I-IX 2015	Ind.	501,47	103,33	695,82	102,86	1.197,29	-194,35	101,67	72,07
	Polj.	88,50	104,41	583,53	114,06	672,03	-495,02	115,97	15,17
	Ukupno	589,97	103,49	1.279,35	107,68	1.869,33	-689,38	111,55	46,12
I-IX 2016	Ind.	477,02	95,12	738,79	106,18	1.215,81	-261,77	134,69	64,57
	Polj.	96,39	108,91	605,76	103,81	702,14	-509,37	102,90	15,91
	Ukupno	573,41	97,19	1.344,55	105,10	1.917,95	-771,14	111,86	42,65
I-IX 2017	Ind.	687,64	144,15	839,00	113,56	1.526,65	-151,36	57,82	81,96
	Polj.	98,14	101,82	644,51	106,40	742,64	-546,37	107,26	15,23
	Ukupno	785,78	137,04	1.483,51	110,34	2.269,29	-697,73	90,48	52,97
I-IX 2018	Ind.	811,03	117,94	914,69	109,02	1.725,73	-103,66	68,49	88,67
	Polj.	88,56	90,24	616,22	95,61	704,78	-527,66	96,58	14,37
	Ukupno	899,59	114,48	1.530,91	103,20	2.430,50	-631,32	90,48	58,76

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

*Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

Bosna i Hercegovina je u periodu I-IX 2018. godine u Srbiju izvezla robe u vrijednosti od 899,59 miliona KM, što je za 14,5% više u odnosu na isti period 2017. godine. Uvoz iz Srbije iznosio je 1,53 milijarde KM i veći je za 3% u odnosu na vrijednost uvoza u periodu I-IX 2017. godine. Vanjskotrgovinski deficit u robnoj razmjeni sa Srbijom iznosio 631,32 miliona KM i manji je za 9,5% u odnosu na deficit u istom periodu 2017. godine. Pokrivenost uvoza izvozom sa Srbijom iznosila je 58,8%.

Izvoz u Srbiju u periodu I-IX 2018. godine učestvuje sa 10,2% u ukupnom bh izvozu, dok uvoz iz Srbije učestvuje sa 10,7% u ukupnom bh uvozu.

U periodu I-IX 2018. godine, u odnosu na isti period 2017. godine, došlo je do rasta izvoza industrijskih proizvoda od 17,9%, te pada izvoza poljoprivrednih proizvoda od 9,76%.

Zabilježen je rast uvoza industrijskih proizvoda od 9%, te pad uvoza poljoprivrednih proizvoda od 4,4%.

U istom periodu zabilježen je pad vanjskotrgovinskog deficita od 31,51% kod industrijskih proizvoda, i kod poljoprivrednih proizvoda od 3,4%.

Izvoz u Srbiju u periodu I-IX 2018. godine

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Srbiju su:

- maline, kupine, dudovi (murve), loganske bobice, crne, bijele i crvene ribizle i ogrozdi (0811 20) – 17,25 miliona KM;
- ostali pripremljeni ili konzervirani proizvodi od kokoši vrste Gallus domesticus (1602 32) – 6,59 miliona KM
- uljane pogače i ostali čvrsti ostaci dobijeni pri ekstrakciji ulja od soje, nemljeveni, mljeveni ili peletizovani (2304 00) – 6,12 miliona KM;
- mlijeko i pavlaka, sa sadržajem masti većim od 1%, ali ne većim od 6% po masi (0401 20) – 5,97 miliona KM;

Industrijski proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Srbiju su:

- koks i polukoks od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta (2704 00) –190,91 milion KM;
- električna energija (2716 00) - 130,84 miliona KM; izvoz električne energije ima **najveći** doprinos na rast izvoza u Srbiju;
- toplo valjana žica od željeza ili nelegiranog čelika kružnog poprečnog presjeka promjera manjeg od 14 mm (7213 91) – 56,74 miliona KM;
- šipke od željeza ili nelegiranog čelika sa udubljenjima, rebrima (7214 20) – 33,35 miliona KM;

Izvoz koksa i polukoksa od kamenog uglja, mrkog uglja ili treseta, zatim toplo valjane žice, te šipki od željeza ili nelegiranog čelika ima značajan doprinos na rast ukupnog izvoza u Srbiju.

Uvoz iz Srbije u periodu I-IX 2018. godine

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Srbije su:

- kukuruz, osim sjemenskog (1005 90) – 47,76 miliona KM; uvoz kukuruza značajno doprinosi rastu uvoza iz Srbije;
- suncokretovo sjeme (1206 00) – 46,93 miliona KM;
- ostali preparati koji se koriste za prehranu životinja (2309 90) – 35,31 milion KM;
- sirovo ulje od suncokreta (1512 11) – 32,86 miliona KM;
- cigarete koje sadrže duhan (2402 20) – 32,31 milion KM.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Srbije su:

- naftna ulja, osim sirovih, ostala (2710 19) – 97,87 miliona KM; uvoz ovog proizvoda **najviše** doprinosi rastu uvoza iz Srbije.
- električna energija (2716 00) – 31,61 milion KM;
- laka ulja i preparati (2710 12) – 27,87 miliona KM; značajno doprinosi rastu uvoza iz Srbije;
- poluproizvodi od željeza ili nelegiranog čelika, sa masenim udjelom ugljenika od 0,25%, pravougaonog (uključujući kvadratnog) poprečnog presjeka širine manje od dvostruke debljine (7207 11) – 21,13 miliona KM.

Uvoz dijelova za zračne ili vakuumske pumpe (8414 90) iz Srbije iznosi 6,63 miliona KM, i zabilježen je značajan rast, jer je u istom periodu prošle godine uvozu bio 420,89 hiljada KM. Uvoz ovog proizvoda značajno doprinosi rastu uvoza iz Srbije.

7. ROBNA RAZMJENA SA POTPISNICAMA SPORAZUMA EFTA-e

7.1 Robna razmjena po zemljama – potpisnicama EFTA-e

Tabela 21. - Uporedni pregled robne razmjene BiH sa EFTA-om

Mil.KM

OPIS	I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018	Prosjek	Index
IZVOZ	134,32	111,48	128,82	130,47	169,73	134,96	130,09
UVOZ	71,61	77,16	80,22	93,08	104,12	85,24	111,85
OBIM	205,94	188,64	209,03	223,55	273,85	220,20	122,50
DEFICIT/SUFICIT	62,71	34,33	48,60	37,39	65,61	49,73	175,49
POKRIVENOST (%)	187,57	144,49	160,59	140,17	163,02	-	-

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-IX 2018. godine Bosna i Hercegovina je izvezla robu u EFTA-u u vrijednosti od 169,73 miliona KM, dok je vrijednost uvoza bila 104,12 miliona KM, što je dovelo do suficita od 65,61 milion KM.

Bosna i Hercegovina jedino u robnoj razmjeni sa EFTA-om ostvaruje suficit, te je zabilježen značajan rast suficita od 75,5% u odnosu na isti period prethodne godine.

Tabela 22. - Robna razmjena po zemljama potpisnicama EFTA-e

Mil.KM

POTPISNICA	I-IX 2017		I-IX 2018		INDEX
	IZVOZ	Učešće	IZVOZ	Učešće	
Island	0,04	0,03	0,00	0,00%	13,19
Lihtenštajn	0,76	0,58	0,31	0,18%	40,60
Norveška	13,35	10,23	21,33	12,57%	159,77
Švicarska	116,33	89,16	148,09	87,25%	127,30
Ukupno EFTA	130,47	100,00	169,73	100,00%	130,09
POTPISNICA	UVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	INDEX
Island	0,39	0,42	0,52	0,50%	133,50
Lihtenštajn	0,06	0,07	0,09	0,09%	148,39
Norveška	10,04	10,78	13,67	13,13%	136,23
Švicarska	82,60	88,73	89,83	86,28%	108,76
Ukupno EFTA	93,08	100,00	104,12	100,00%	111,85
POTPISNICA	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	DEFICIT/SUFICIT	Učešće	INDEX
Island	-0,35	-0,94	-0,51	-0,78%	146,38
Lihtenštajn	0,69	1,85	0,21	0,33%	30,79
Norveška	3,32	8,87	7,66	11,67%	231,01
Švicarska	33,73	90,21	58,25	88,78%	172,71
Ukupno EFTA	37,39	100,00	65,61	100,00%	175,49

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Švicarska je najznačajniji vanjskotrgovinski partner BiH, ukoliko posmatramo zemlje članice EFTA-e, i njeno učešće u izvozu je 87,3%, a u uvozu 86,3%.

U posmatranoj godini zabilježen je rast izvoza u Norvešku (59,8%), te u Švicarsku (27,3%), dok je u Lihtenštajn zabilježen pad izvoza (59%).

U periodu I-IX 2018. godine u odnosu na isti period 2017. godine zabilježen je rast uvoza iz svih zemalja članica EFTA-e.

7.2 Robna razmjena sa zemljama EFTA-e po tarifnim brojevima (TB)

Tabela 23. - Struktura BiH izvoza u zemlje EFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018	Učešće I-IX 2018	Index
1	2716	Električna energija	52,29	24,38	24,21	27,98	49,66	29,26%	177,47
2	9403	Ostali namještaj i njegovi dijelovi	7,94	10,87	10,81	12,93	15,25	8,98%	117,89
3	7308	Željezne ili čelične konstrukcije i dijelovi konstrukcija	7,18	7,36	8,43	8,65	11,44	6,74%	132,22
4	7610	Konstrukcije i dijelovi konstrukcija	4,10	7,38	5,90	7,12	6,61	3,90%	92,81
5	3925	Građevinski proizvodi od plastičnih masa, koji nisu pomenuti ili uključeni na drugom mjestu	3,94	4,32	5,61	4,92	6,57	3,87%	133,48
Ukupno (1-5)			75,45	54,32	54,97	61,61	89,53	52,75%	145,31
Ostalo			58,87	57,16	73,85	68,86	80,20	47,25%	116,47
Ukupan izvoz u zemlje EFTA-e			134,32	111,48	128,82	130,47	169,73	100,00%	130,09

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-IX 2018. godine najveće učešće u ukupnom izvozu na tržište EFTA-e imaju sljedeći proizvodi: električna energija (TB 2716) od 29,3%; ostali namještaj i njegovi dijelovi (TB 9403) od 8,9%; željezne ili čelične konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (TB 7308) od 6,74%; konstrukcije (osim montažnih zgrada iz tarifnog broja 9406) i dijelovi konstrukcija (TB 7610) od 3,90%; te građevinski proizvodi od plastičnih masa (TB 3925) od 3,9%.

Posmatrajući period od pet godina zabilježen je rast izvoza ostalog namještaja, te željeznih ili čeličnih konstrukcija.

U periodu I-IX 2018. godine, najveći doprinos na rast bh izvoza u EFTA-u ima izvoz u Švicarsku:

- električne energije (TB 2716) – 49,66 miliona KM, ↑77%;
- ostalog namještaja (TB 9403) – 14,17 miliona KM, ↑21,5%;
- željeznih ili čeličnih konstrukcija (TB 7308) – 9,33 miliona KM, ↑34%.

Značajan doprinos na rast izvoza u EFTA-u ima izvoz u Norvešku mašina i mehaničkih uređaja sa vlastitom funkcijom (TB 8479), gdje je vrijednost izvoza bila 3,49 miliona KM, a u istom periodu 2017. godine vrijednost izvoza bila je 368,29 hiljada KM.

Tabela 24. - Struktura BiH uvoza iz zemalja EFTA-e po TB

Mil.KM

RB	TB	OPIS	I-IX 2014	I-IX 2015	I-IX 2016	I-IX 2017	I-IX 2018	Učešće I-IX 2018	Index
1	3002	Ljudska krv; životinjska krv pripremljena za terapijsku, profilaktičnu ili dijagnostičku upotrebu; antiserumi	9,64	11,16	11,54	12,36	12,98	12,46%	105,01
2	3004	Lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)	9,44	9,89	12,68	13,72	12,17	11,69%	88,68
3	7901	Cink u sirovim oblicima	0,00	2,78	2,50	4,34	8,62	8,28%	198,79
4	3808	Insekticidi, rodenticidi, fungicidi, herbicidi, sredstva protiv klijanja, sredstva za reguliranje rasta biljaka	3,48	3,72	4,32	3,40	2,63	2,52%	77,35
5	8479	Mašine i mehanički uređaji sa vlastitom (posebnom) funkcijom	1,01	0,40	0,28	0,74	2,53	2,43%	341,63
Ukupno (1-5)			23,57	27,96	31,32	34,56	38,93	37,39%	112,65
Ostalo			48,05	49,19	48,90	58,53	65,19	62,61%	111,38
Ukupan uvoz iz zemalja EFTA-e			71,61	77,16	80,22	93,08	104,12	100,00%	111,85

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

U periodu I-IX 2018. godine najveće učešće u ukupnom uvozu iz zemalja EFTA-e imaju sljedeći proizvodi: ljudska krv, životinjska krv (TB 3002) od 12,5%; lijekovi, osim proizvoda iz TB 3002, 3005 i 3006 (TB 3004) od 11,7%; te cink u sirovim oblicima (TB 7901) od 8,28%.

Posmatrajući period od pet godina zabilježen je rast uvoza ljudske krvi, životinjske krvi, i cinka u sirovim oblicima.

U periodu I-IX 2018. godine , najveći doprinos na rast bh uvoza iz EFTA-e ima uvoz iz:

- Norveške - cinka u sirovim oblicima (TB 7901) –8,62 miliona KM, ↑98,8%;
- Švicarske - mašina i mehaničkih uređaja sa vlastitom (posebnom) funkcijom (TB 8479) – 2,53 miliona KM, ↑242%;
- Švicarske – mašina za pletenje, prepletanje (TB 8447) – 1,75 miliona KM, dok je u istom periodu prošle godine uvoz bio 86,46 hiljada KM.
- Švicarske – alatnih mašina (uključujući prese) za obradu metala (TB 8462) –1,53 miliona KM, gdje je zabilježen ogroman rast u odnosu na isti period prošle godine kad je uvoz iznosio 70,78 hiljada KM;
- Švicarske - konvertora, lonaca za lijevanje, kalupa za ingote i mašina za lijevanje (TB 8454) – 1,05 miliona KM, i zabilježen je značajan rast jer je u istom periodu 2017. godine uvoz bio 48,76 hiljada KM.

U posmatranom periodu iz Švicarske je zabilježen uvoz ostalih soli neorganskih kiselina ili peroksikiselina u vrijednosti od 1,09 miliona KM, dok u istom periodu prošle godine nije bio zabilježen uvoz ovih proizvoda.

8. ROBNA RAZMJENA BIH SA TURSKOM

Tabela 25. - Robna razmjena BiH sa Turskom po vrstama proizvoda

Mil.KM

God.	Vrsta proizvoda	IZVOZ	INDEX izvoz	UVOZ	INDEX uvoz	OBIM	DEFICIT/SUFICIT	INDEX deficit	POKRIVENOST (%)
I-IX 2014	Ind.	92,37	-	375,83	-	468,20	-283,46	-	24,58
	Polj.	64,14	-	43,07	-	107,21	21,08	-	148,94
	Ukupno	156,52	-	418,90	-	575,41	-262,38	-	37,36
I-IX 2015	Ind.	95,15	103	430,03	114	525,18	-334,88	118	22,13
	Polj.	165,60	258	40,52	94	206,12	125,07	593	408,65
	Ukupno	260,75	167	470,55	112	731,30	-209,81	80	55,41
I-IX 2016	Ind.	70,89	75	458,68	107	500,92	-359,14	107	16,48
	Polj.	185,95	112	42,75	105	228,70	143,21	114	434,99
	Ukupno	256,84	99	501,43	107	758,27	-244,59	117	51,22
I-IX 2017	Ind.	94,64	134	506,58	118	601,22	-411,94	115	18,68
	Polj.	196,93	106	42,69	100	239,62	154,23	108	461,26
	Ukupno	291,56	114	549,27	110	840,84	-257,71	105	53,08
I-IX 2018	Ind.	131,41	139	581,31	115	712,71	-449,90	109	22,61
	Polj.	120,32	61	58,33	137	178,65	61,99	40	206,26
	Ukupno	251,73	86	639,64	116	891,37	-387,92	151	39,35

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

*Poljoprivredni i industrijski proizvodi su razvrstani po WTO

Bosna i Hercegovina je u periodu I-IX 2018. godine u Tursku izvezla robe u vrijednosti od 251,73 miliona KM, što je za 14% manje u odnosu na isti period prethodne godine. Uvoz iz Turske u posmatranom periodu iznosio je 639,64 miliona KM i veći je za 16% u odnosu na vrijednost uvoza u istom periodu 2017. godine.

Vanjskotrgovinski deficit u robnoj razmjeni sa Turskom iznosio je 387,92 miliona KM i veći je za 51% u odnosu na deficit u istom periodu prethodne godine. Pokrivenost uvoza izvozom sa Turskom u periodu I-IX 2018. godine iznosila je 39%.

Izvoz u Tursku u periodu I-IX 2018. godine učestvuje sa 2,9% u ukupnom bh izvozu, dok uvoz iz Turske učestvuje sa 4,5% u ukupnom bh uvozu.

U periodu I-IX 2018. godine u odnosu na prethodnu godinu, došlo je do značajnog rasta izvoza industrijskih proizvoda (39%), rasta uvoza industrijskih proizvoda (15%), te rasta deficita u razmjeni industrijskim proizvodima (9%).

U posmatranom periodu došlo je do pada izvoza poljoprivrednih proizvoda u Tursku od 39%, zatim rasta uvoza poljoprivrednih proizvoda iz Turske od 37%, te pada suficita u razmjeni poljoprivrednim proizvodima sa Turskom od 60%.

Izvoz u Tursku u periodu I-IX 2018. godine

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Tursku su:

- ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije - ostalo (1512 19) - 35,43 miliona KM;
- ulje od sjemena suncokreta, šafranike ili pamuka i njihove frakcije- sirovo ulje (1512 11) – 32,04 miliona KM;
- goveđe meso, svježe ili rashlađeno-bez kostiju (0201 30) – 31,62 miliona KM;
- brašno od pšenice ili suražice (1101 00) – 5,51 milion KM.

U periodu I-IX 2018. godine u odnosu na isti period prethodne godine zabilježen je pad izvoza u Tursku brašna od pšenice ili suražice (86%), ostalog suncokretvog ulja (34%), te sirovog ulja od suncokreta (26%) i ovi izvoz ovih proizvoda najviše doprinosi padu izvoza u Tursku.

U periodu I-IX 2017. godine kukuruz, osim sjemenskog (1005 90) je imao značajno učešće u ukupnom izvozu u Tursku, dok u ovoj godini nije bio zabilježen izvoz ovog proizvoda u Tursku.

Industrijski proizvodi koji su se najviše **izvozili** u Tursku su:

- otpaci i lomljevina od željeza ili čelika, otpadni ingoti od željeza ili čelika za pretaljivanje-ostali (7204 49) u vrijednosti od 33,19 miliona KM;
- sjedala (osim onih iz tarifnog broja 9402) i njihovi dijelovi-dijelovi (9401 90) – 26,63 miliona KM;
- bombe, granate, torpeda, mine, rakete i slična vojna municija i njihovi dijelovi-ostala municija i njeni dijelovi (9306 30) – 23,01 milion KM;

- kraft–papir i karton nepremazani, u rolnama ili listovima, osim onih iz tarifnih brojeva 4802 i 4803-nebijeljeni (4804 21) u vrijednosti od 8,04 miliona KM.

Uvoz iz Turske u periodu I-IX 2018. godine

Poljoprivredni proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Turske su:

- limuni i limete (0805 50) – 6,23 miliona KM;
- paradajz, svjež ili rashlađen (0702 00) – 5,24 miliona KM;
- proizvodi od šećera (uključujući bijelu čokoladu), bez kaka- ostali (1704 90) – 4,01 milion KM.
- paprike iz roda Capsicum ili iz roda Pimenta (0709 60) – 3,45 miliona KM.
- meso peradi isječeno na komade i klaonički proizvodi, smrznuti (0207 14) – 3,39 miliona KM, uvoz ovog proizvoda značajno doprinosi rastu uvoza iz Turske

Industrijski proizvodi koji su se najviše **uvozili** iz Turske su:

- T–majice, majice bez rukava i ostale potkošulje, pletene ili heklane-od pamuka (6109 10) – 16,27 miliona KM; uvoz ovih proizvoda ima **najveći** doprinos na rast uvoza iz Turske.
- lijekovi (osim proizvoda iz tarifnih brojeva 3002, 3005 i 3006)-ostalo (3004 90) – 11,94 miliona KM;
- tepisi i ostali tekstilni podni pokrivači, od vještačkih ili sintetičkih tekstilnih materijala (5702 42) – 11,60 miliona KM;
- monitori i projektori, koji ne sadrže televizijski prijemnik, televizijski prijemnici-ostali, u boji (8528 72) – 10,77 miliona KM;
- pljosnati valjani proizvodi od željeza ili nelegiranog čelika, obojeni, lakirani ili prevučeni plastičnom masom (7210 70) – 10,42 miliona KM.

U period I-IX 2018. godine uvoz ovih proizvoda ima značajan doprinos na rast uvoza iz Turske.

9. ROBNA RAZMJENA BIH U SEKTORU POLJOPRIVREDE

Početakom 2018. godine na prijedlog Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH, Vijeće ministara BiH je usvojilo Strateški plan ruralnog razvoja Bosne i Hercegovine (2018-2021), a potom i oba doma Parlamentarne skupštine BiH što je jedna od najznačajnijih aktivnosti koja je realizovana u poljoprivrednom sektoru. Usvajanjem ovog dokumenta stvoreni se uslovi za korištenje pretpristupnih sredstava Evropske unije namijenjenih poljoprivredi i razvoju ruralnih područja u BiH u cilju unapređenja održivog razvoja ruralnih područja. Takođe, ovim cjelodržavnim dokumentom se uređuje okvir politika za jačanje kapaciteta nadležnih institucija svih nivoa vlasti za progresivno preuzimanje i implementaciju EU propisa. U saradnji sa Direkcijom za evropske integracije, Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa je zajedno sa nadležnim institucijama entiteta pripremljeno Sektorski planski dokument za sektor poljoprivrede i ruralnog razvoja za period 2018.-2020. godina (SPD) i nacrt Akcionog dokumenta IPA 2018 za oblast poljoprivrede i ruralnog razvoja (AD). SPD je radni dokument koji analizira, procjenjuje i opisuje sektor te predstavlja sveobuhvatni trogodišnji plan i daje osnovu za pripremu AD, dok je AD jednogodišnji dokument koji sadrži detalje i konkretne aktivnosti koji se preduzimaju u cilju ostvarivanja planiranih sektorskih prioriteta.

Poljoprivredno-prehrambeni sektor u BiH se u izvještajnom periodu susreo sa problemima u trgovini poljoprivrednim proizvodima, ovaj put i rješavanje spornih trgovinskih pitanja koja se odnose na izvoz jabuka u Rusku federaciju i vina u Evropsku uniju. Naime, Federalna služba za veterinarsku i fitosanitarnu kontrolu „Rosseljhoznadzor“ je uvela zabranu na uvoz jabuke iz BiH u Rusku Federaciju zbog postojanja sumnje u reeksport. S tim u vezi, Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa Bosne i Hercegovine je urgentno preduzelo sve neophodne aktivnosti u cilju ponovnog uspostavljanja neometanog izvoza jabuke iz Bosne i Hercegovine. Pooštrene su procedure za dobijanje fitosanitarnog certifikata i certifikata o bosanskohercegovačkom porijeklu voća i povrća koje se izvozi u Rusku Federaciju. Primjenom novih uslova za izdavanje potrebnih certifikata početkom marta, stečeni su preduslovi za organizovanje bilateralnih pregovora bosanskohercegovačke i ruske strane za stavljanje van snage odluke o zabrani izvoza jabuka u Rusku Federaciju. Početkom jula je ukinuta zabrana izvoza jabuka u Rusiju s tim što je Ruska strana od Uprave za zaštitu zdravlja bilja BiH tražila da se, ubuduće, ispoštuju i garantuju fitosanitarni zahtjevi Rusije. Na otklanjanju prepreka prilikom izvoza vina s oznakom geografskog porijekla i oznakom kvaliteta vina "vrhunsko" i "kvalitetno u Republiku Hrvatsku, kao članicu EU radilo se u kontinuitetu, a sve u cilju zaštite prava korištenja bosanskohercegovačkih proizvođača vina, i to izraza za koje je Republika Hrvatska zahtjeva da koristi kao svoje tradicionalne izraze a koji se takođe tradicionalno koriste i u Bosni i Hercegovini.

Evropska komisija je donijela odluku kojom je BiH stavila na A i B listu zemalja kojima je dozvoljen izvoz svih vrsta mlijeka i mliječnih proizvoda na područje Evropske unije. Odluka veoma važna za mljekarsku proizvodnju koja će zasigurno uticati povećanjem izvoza. S obzirom da se radi o proizvodima velikog zdravstvenog rizika i da to nije lako postići, ovo je još

jedan pokazatelj da preuzimanje EU standarda sigurnosti hrane u Bosni i Hercegovini stalno napreduje.

Misija Direktorata za zdravlje i hranu, analize i revizije Evropske komisije, koja je provedena u periodu od 28. maja do 01. juna 2018., je obavijestila Ministarstvo vanjske trgovine i ekonomskih odnosa BiH da je prihvaćen Akcioni plan izvoza mesa peradi na tržište Evropske unije. Preostalo je da Evropska komisija završi procedure izmjene Uredbe komisije EZ br. 798/2008, i da Bosnu i Hercegovinu uvrsti na listu zemalja iz kojih je dozvoljen izvoz mesa i proizvoda od mesa peradi. Certifikat za izvoz pilećeg mesa na tržište EU iz Bosne i Hercegovine su dobile 4 kompanije: Madi, Ovako, Brovis i Agreks.

Još jedna od pozitivnih dešavanja koja su obilježila ovaj period izvještavanja se odnosi i na uvrštavanje BiH na spisak zemalja kojima je nakon dugogodišnje zabrane, dozvoljen privremeni i trajni izvoz registrovanih konja u Evropsku uniju. Ovim su eliminirane dugogodišnje prepreke za kretanje životinja u sportske a time podstrek za razvoj ekonomije i turizma u Bosni i Hercegovini.

Tabela 26. - Uporedni pregled BiH razmjene poljoprivrednim proizvodima po regionima Mil.KM

Region	I-IX 2017				I-IX 2018				INDEX	
	IZVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	IZVOZ	Učešće	UVOZ	Učešće	IZVOZ	UVOZ
EU	289,96	36,17%	1.192,97	51,42%	290,09	43,61%	1.232,81	54,28%	100	103
CEFTA	246,66	30,77%	722,70	31,15%	209,25	31,46%	692,69	30,50%	85	96
EFTA	9,87	1,23%	2,23	0,10%	10,89	1,64%	3,22	0,14%	110	144
Uost*	196,93	24,56%	42,69	1,84%	120,32	18,09%	58,33	2,57%	61	137
Ostatak svijeta	58,28	7,27%	359,50	15,50%	34,66	5,21%	284,19	12,51%	59	79
UKUPNO	801,70	100,00%	2.320,09	100,00%	665,21	100,00%	2.271,24	100,00%	83	98

Izvor: Agencija za statistiku BiH

* Zemlje ugovora o slobodnoj trgovini (Turska)

** Poljoprivredni proizvodi su razvrstani po WTO

Preliminarni podaci

U periodu I-IX 2018. godine izvoz poljoprivrednih proizvoda iznosio je 665,21 milion KM, dok je uvoz poljoprivrednih proizvoda bio 2,27 milijardi KM, te je zabilježen deficit u razmjeni poljoprivrednim proizvodima od 1,61 milijardu KM.

U posmatranom periodu u odnosu na isti period prethodne godine, izvoz poljoprivrednih proizvoda je smanjen za 17%, uvoz je smanjen za 2%, te je zabilježen rasta deficita od 5,8%.

Pokrivenost uvoza izvozom BiH u razmjeni poljoprivrednim proizvodima iznosila je 29%.

Posmatrano po regijama, u periodu I-IX 2018. godine u odnosu na isti period 2017. godine, rast izvoza poljoprivrednih proizvoda zabilježen je u EU (0,04%) i u EFTA-u (10%), dok je u ostalim regionima zabilježen pad izvoza poljoprivrednih proizvoda.

Bosna i Hercegovina sa Turskom bilježi suficit u razmjeni poljoprivrednih proizvoda, međutim u periodu I-IX 2018. godine u odnosu na isti period 2017. godine zabilježen je pad suficita od 60%, jer je u istom periodu zabilježen pad izvoza (39%), te rast uvoza (37%).

Pored Turske, Bosna i Hercegovina bilježi suficita sa EFTA-om, te rast suficita od 0,39%. U istom periodu zabilježen je rast izvoza (10%) i rast uvoza (44%).

STATISTIČKI DODATAK

Prilog 1

Izvoz BiH po zemljama EU

Mil.KM

R. br.	ZEMLJA	I-IX 2017		I-IX 2018		INDEX
		Vrijednost	Učešće	Vrijednost	Učešće	
1	NJEMAČKA	1.185,97	20,38%	1.304,30	20,14%	109,98
2	HRVATSKA	946,86	16,27%	1.090,89	16,85%	115,21
3	ITALIJA	908,30	15,61%	1.004,24	15,51%	110,56
4	SLOVENIJA	716,79	12,32%	778,47	12,02%	108,61
5	AUSTRIJA	679,45	11,68%	756,32	11,68%	111,31
6	MAĐARSKA	182,56	3,14%	214,63	3,31%	117,57
7	NIZOZEMSKA	189,73	3,26%	201,76	3,12%	106,34
8	FRANCUSKA	140,34	2,41%	157,64	2,43%	112,33
9	ČEŠKA	118,01	2,03%	157,39	2,43%	133,37
10	RUMUNIJA	120,70	2,07%	148,99	2,30%	123,43
11	SLOVAČKA	109,19	1,88%	130,19	2,01%	119,23
12	POLJSKA	95,42	1,64%	121,24	1,87%	127,06
13	ŠVEDSKA	71,89	1,24%	72,97	1,13%	101,50
14	UK	52,13	0,90%	71,74	1,11%	137,62
15	ŠPANIJA	104,96	1,80%	69,99	1,08%	66,68
16	LUKSEMBURG	51,99	0,89%	53,18	0,82%	102,29
17	BELGIJA	40,97	0,70%	43,99	0,68%	107,38
18	BUGARSKA	59,22	1,02%	36,42	0,56%	61,51
19	DANSKA	12,96	0,22%	19,19	0,30%	148,11
20	LITVANIJA	11,61	0,20%	17,44	0,27%	150,17
21	GRČKA	10,93	0,19%	11,51	0,18%	105,26
22	LATVIJA	1,88	0,03%	2,96	0,05%	157,67
23	PORTUGAL	2,36	0,04%	2,57	0,04%	108,68
24	MALTA	0,19	0,00%	2,35	0,04%	1252,32
25	CIPAR	0,64	0,01%	2,19	0,03%	341,09
26	FINSKA	1,90	0,03%	1,98	0,03%	103,96
27	ESTONIJA	1,86	0,03%	1,10	0,02%	59,16
28	IRSKA	0,16	0,00%	0,36	0,01%	222,74
Ukupno EU		5.818,97	100,00%	6.475,99	100,00%	111,29

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Uvoz BiH po zemljama EU

Mil.KM

R. br.	ZEMLJA	I-IX 2017		I-IX 2018		INDEX
		Vrijednost	Učešće	Vrijednost	Učešće	
1	NJEMAČKA	1.547,14	19,02%	1.697,45	19,79%	109,72
2	ITALIJA	1.511,74	18,58%	1.594,91	18,59%	105,50
3	HRVATSKA	1.314,40	16,16%	1.380,33	16,09%	105,02
4	SLOVENIJA	687,50	8,45%	689,59	8,04%	100,30
5	AUSTRIJA	462,35	5,68%	500,68	5,84%	108,29
6	POLJSKA	401,07	4,93%	397,81	4,64%	99,19
7	MAĐARSKA	327,96	4,03%	357,13	4,16%	108,89
8	FRANCUSKA	273,84	3,37%	299,60	3,49%	109,41
9	ČEŠKA	247,16	3,04%	250,66	2,92%	101,42
10	NIZOZEMSKA	196,60	2,42%	197,07	2,30%	100,24
11	ŠPANIJA	138,18	1,70%	187,96	2,19%	136,02
12	GRČKA	147,07	1,81%	175,15	2,04%	119,09
13	RUMUNIJA	140,66	1,73%	155,81	1,82%	110,77
14	BELGIJA	103,52	1,27%	119,82	1,40%	115,75
15	UK	114,75	1,41%	119,79	1,40%	104,39
16	SLOVAČKA	104,53	1,28%	110,05	1,28%	105,29
17	BUGARSKA	100,69	1,24%	84,87	0,99%	84,30
18	ŠVEDSKA	71,66	0,88%	76,67	0,89%	106,99
19	IRSKA	35,68	0,44%	43,83	0,51%	122,83
20	MALTA	20,46	0,25%	37,84	0,44%	184,99
21	DANSKA	124,80	1,53%	32,61	0,38%	26,13
22	PORTUGAL	27,15	0,33%	30,34	0,35%	111,76
23	FINSKA	15,89	0,20%	17,30	0,20%	108,87
24	LITVANIJA	6,07	0,07%	8,58	0,10%	141,27
25	LUKSEMBURG	5,61	0,07%	4,63	0,05%	82,54
26	LATVIJA	4,06	0,05%	3,71	0,04%	91,42
27	ESTONIJA	2,90	0,04%	2,16	0,03%	74,67
28	CIPAR	2,64	0,03%	1,85	0,02%	70,03
Ukupno EU		8.136,04	100,00%	8.578,22	100,00%	105,43

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Prilog 3

Trgovinski bilans BiH po zemljama EU

Mil.KM

R. br.	ZEMLJA	I-IX 2017		I-IX 2018		INDEX
		Vrijednost	Učešće	Vrijednost	Učešće	
1	ITALIJA	-603,43	26,04%	-590,67	28,10%	97,89
2	NJEMAČKA	-361,17	15,59%	-393,15	18,70%	108,85
3	HRVATSKA	-367,54	15,86%	-289,45	13,77%	78,75
4	POLJSKA	-305,65	13,19%	-276,57	13,16%	90,49
5	GRČKA	-136,14	5,88%	-163,64	7,78%	120,20
6	MAĐARSKA	-145,40	6,28%	-142,49	6,78%	98,00
7	FRANCUSKA	-133,50	5,76%	-141,96	6,75%	106,34
8	ŠPANIJA	-33,22	1,43%	-117,97	5,61%	355,10
9	ČEŠKA	-129,14	5,57%	-93,27	4,44%	72,22
10	BELGIJA	-62,55	2,70%	-75,83	3,61%	121,23
11	BUGARSKA	-41,47	1,79%	-48,45	2,30%	116,84
12	UK	-62,62	2,70%	-48,05	2,29%	76,73
13	IRSKA	-35,52	1,53%	-43,47	2,07%	122,38
14	MALTA	-20,27	0,87%	-35,49	1,69%	175,10
15	PORTUGAL	-24,79	1,07%	-27,77	1,32%	112,06
16	FINSKA	-13,98	0,60%	-15,32	0,73%	109,54
17	DANSKA	-111,85	4,83%	-13,42	0,64%	12,00
18	RUMUNIJA	-19,95	0,86%	-6,82	0,32%	34,18
19	ŠVEDSKA	0,23	-0,01%	-3,70	0,18%	-1615,24
20	ESTONIJA	-1,04	0,04%	-1,06	0,05%	102,56
21	LATVIJA	-2,18	0,09%	-0,75	0,04%	34,45
22	CIPAR	-2,00	0,09%	0,34	-0,02%	-17,02
23	NIZOZEMSKA	-6,86	0,30%	4,69	-0,22%	-68,28
24	LITVANIJA	5,54	-0,24%	8,86	-0,42%	159,92
25	SLOVAČKA	4,67	-0,20%	20,13	-0,96%	431,52
26	LUKSEMBURG	46,38	-2,00%	48,55	-2,31%	104,68
27	SLOVENIJA	29,29	-1,26%	88,88	-4,23%	303,44
28	AUSTRIJA	217,10	-9,37%	255,63	-12,16%	117,75
Ukupno EU		-2.317,07	100,00%	-2.102,23	100,00%	90,73

Izvor: Agencija za statistiku BiH

Preliminarni podaci

Polazeći od naprijed navedenog, predlaže se Vijeću Ministara Bosne i Hercegovine, da nakon razmatranja Analize vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine za period I-IX 2018. godine, donese sljedeći:

ZAKLJUČAK

1. Usvaja se Analiza vanjskotrgovinske razmjene Bosne i Hercegovine za period I-IX 2018. godine.